ԱՐՏԱՐԱԳԱՆ
SARDARABAD

BUENOS AIRES
AÑO XV
Nº 554
Miércoles
13 de
Diciembre
de
1989

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET

Nuestra opinión

Cuando en la prensa se crea la oportunidad de expresarse acerca del tashnagtsutiún, a menudo utilizamos la calificación de "incorregible", y lo hacemos con dolor.

Desearíamos que no fuera necesario utilizarla más, algún día, y tampoco utilizar otras calificaciones, pero, cada vez, con su conducta torpe esa organización contribuye a crear la convicción que tenemos acerca de la misma.

Esta vez el paso torpe fue su decisión de convocar a Asamblea General para el 3 de enero de 1990, para realizar la elección de un nuevo Consejo Directivo en la Comisión Administrativa de la Iglesia Apostólica Armenia, según la noticia publicada en el semanario Armenia del 2 de diciembre.

Luego de aclarar que esas elecciones y esa Asamblea General no involucran a toda la colectividad, nuestra organización (ODLA) manifiesta que no las acepta, sino que las rechaza y las critica.

Al respecto, formulamos algunas preguntas:

A) Sabemos que existen divergencias de opinión con el Primado, las que aún no han sido zanjadas. Culpable de este asunto es la Comisión Directiva que ha adoptado una posición irreductible y, aparentemente, no quiere arribar a una solución adecuada. ¿Cómo se puede -entonces- realizar una Asamblea General en una situación semejante?

B) ¿Quiénes son los nuevos elegibles? ¿En qué situación se encuentran las listas de socios?

El Señor Obispo tenía razón, en su escrito en el que desnudaba al Consejo, al manifestar que desde hace 20 años no se han realizado elecciones sino nominaciones. ¿Dónde está la democracia, la equidad, el espíritu de unión y amor predicados por el tashnagtsutiún, pero no ejecutados?

C) ¿Por qué continúan ignoradas las exortaciones del Catolicós de Todos los Armenios?

La colectividad tiene que reclamar respuesta a esta pregunta.

D) ¿Cómo se atreven a dar semejante paso y llamar a elecciones en el mes de enero, en plena temporada de vacaciones?

Eso es burlarse de toda nuestra colectividad.

La irreverencia también tiene una medida y un límite.

Estamos dispuestos a colaborar sin reservas con todos para beneficio de nuestro pueblo, como lo testimonia la colaboración brindada entre los tres partidos políticos armenios durante estos días.

¿Cuándo hará una concesión el tashnagtsutiún de respeto y colaboración por las otras organizaciones y partidos, con el propósito de remediar el problema trágico y doloroso de nuestra colectividad?

En un futuro próximo volveremos con más detalles sobre este tema. Mientras tanto, invitamos al tashnagtsutiún a reconsiderar y postergar esta Asamblea del 3 de enero, a fin de que ella se realice en una fecha y en un ambiente más propicios.

Comunicado

Luego de postergar durante todo el año 1988 el análisis de la cuestión de Karabagh, el Soviet Supremo (Parlamento) de la URSS resolvió, el 12 de enero de 1989, que la región autónoma de Nagorno Karabagh sería administrada por un comité especial. En ese momento, haciéndose eco de la acogida que la resolución tuvo en Karabagh, los tres partidos políticos nacionales armenios consideraron dicha medida como no definitiva y sólo como un paso hacia adelante en la búsqueda de una justa solución.

Sin embargo, esa solución no llegó. Durante todo su período de administración, el mencionado comité especial siguió la postura de Moscú de equiparar a la víctima y al victimario, lo que permitió a Bakú continuar su política antiarmenia y panturquista, la que durante 1989 se acentuó aún más en su carácter salvaje y racista. No sólo aumentaron los ataques antiarmenios; no sólo se llevó a la práctica el proyecto de turquificación de la región sino que además, ante la mirada indiferente y a menudo cómplice de Moscú, Azerbaiján sometió a Armenia y a Karabagh a un bloqueo total.

El Soviet Supremo de la URSS continuó con su política de posponer el tratamiento de la cuestión, y cuando se esperaban nuevas y positivas medidas, el 28 de noviembre pasado, en forma totalmente imprevista se tomó la decisión de una "solución", restituyendo la región de Karabagh a la tutela de Azerbaijan.

Esta decisión del Soviet Supremo de la URSS, en su forma y contenido, es antidemocrática y antiperestroika y avasalla la voluntad y los justos derechos del pueblo armenio. Esta "solución" de carácter stalinista no sólo constituye un paso hacia atrás, sino una concesión al fanatismo nacionalista turco-azerí. El Soviet Supremo no sólo desconoce el derecho de autodeterminación del pueblo de Karabagh, sino que indirectamente alienta la política panturquista de Bakú.

En contraposición a esta condenable resolución, en la sesión conjunta celebrada el pasado 30 de noviembre por el Soviet Supremo de Armenia y los representantes del Consejo Nacional de Karabagh, se declaró por unanimidad como "inaceptable" e "ilegal" dicha resolución, resolviendo al mismo tiempo declarar a Karabagh y a Armenia como República unificada de Armenia.

Los tres partidos políticos nacionales armenios condenan en forma enérgica la resolución antiarmenia del 28 de noviembre del Soviet Supremo de la URSS. Al mismo tiempo, reafirman su total apoyo a la lucha que en Karabagh y en Armenia se lleva a cabo por los justos derechos del pueblo armenio y exigen de las autoridades soviéticas revocar la mencionada resolución y reunificar Karabagh a Armenia.

S. D. HNCHAKIAN - F.R.A. TASHNAGTSUTIUN
O.D.L.A. RAMGAVAR DE AMERICA DEL SUR

Imágenes del Marie Manoogian

En la fiesta de Fin de Curso del Instituto Educativo Marie Manoogian vemos al Señor Obispo junto a directivos de U.G.A.B., la Señora Doris Tchinnosian, la Srta. Marta Poggi y el Lic. Adolfo Koutoudjian.

En la segunda foto padres y alumnos egresados del Jardín de Infantes.

Abanderada de 5º año Liliana Sarafian con sus escoltas.

Todas las fotografías que ilustran esta nota fueron tomadas por Martín Keskiskian

FIN DE CURSO EN EL MARIE MANOOGIAN

El sábado 2 de diciembre, el Instituto Educativo Marie Manoogian, de la UGAB, realizó su acto de finalización del ciclo lectivo 1989 con una reunión sumamente emotiva en el Auditorio de la Misericordia, a la que asistieron padres de alumnos, miembros del Consejo Directivo de la UGAB, directores y profesores del Instituto.

En la oportunidad, ofreció este acto el miembro del Consejo de la filial local de la UGAB, Sr. Rafael Balassanian, quien se expresó de esta manera:

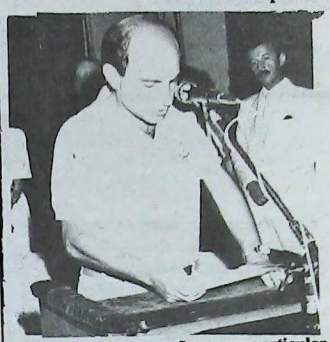

Este ha sido un año muy particular en la vida del Instituto Marie Manoogian, pues en el mismo debieron realizarse importantes cambios en su estructura directiva, dado el alejamiento de sus funciones -por motivos enteramente particulares- del Rector de la Sección Secundaria Lic. Adolfo Koutoudjian, y del Director General Sr. Kevork Marashlian. Profesionales ambos que durante muchos años, con gran pasión y dedicación ejemplar, lograron elevar el nivel de enseñanza del Instituto. En reconocimiento por lo hecho y brindado a través del tiempo, los dos fueron nombrados asesores y colaboradores permanentes del mismo.

Dada esa circunstancia, nos vimos obligados a la difícil tarea de replantear nuestra estructura, y lo hicimos tomando como premisa esencial que los nuevos cuadros deberían armarse con profesionales aún en actividad en el Instituto. Y es así que surgen, además de la Sra. Noemí de Fourmentel en la Sección Jardín y Primaria, la Prof. Marta Poggi en la Sección Secundaria, la Prof. Rosa de Balian en armenio, y la Prof. Silvia Pavone en inglés.

A la par de esta nueva conformación se lanzó un nuevo ordenamiento de programas de estudio, de normas disciplinarias, coordinación de horarios, asistencia al alumno, construcción de nuevas aulas y ampliación de otras instalaciones. Además se concretó la compra de un predio lindero, el que será enteramente afectado al Instituto, adquisición realizada con donaciones recibidas en la UGAB.

Conformado este marco, debimos luchar contra una variable exógena a nuestro problema, la cual fue el desajuste económico que sufrió el país. Con mucho esfuerzo, mucho más de lo que se cree, cumplimos con nuestros objetivos, siendo los grandes hacedores de este éxito el PERSONAL DOCENTE.

Es muy común en discursos de este tipo felicitar al mismo, pero todos debemos saber que, como están planteadas las cosas, un docente es docente por vocación y no por interés. El cuerpo docente del Instituto Marie Manoogian es de una calidad técnica y humana excepcional, con una dedicación sin par. El Consejo Directivo de la UGAB se siente muy orgulloso por ello.

Así y todo hemos sabido que, de acuerdo con informes que en forma regular y periódica remite al Consejo Central de la UGAB la filial de Buenos Aires, el Instituto Marie Manoogian es el único establecimiento educativo -de todos los que de ella dependen- que registra el mayor índice de integración de los jóvenes que de él egresan hacia la comunidad armenia, el único que ha logrado que sus egresados viajen a la Madre Patria mediante el acercamiento y el trabajo de los padres, y uno de los pocos que no sólo ha mantenido sino que ha hecho crecer su número de alumnos y el nivel de su enseñanza.

Este es nuestro Instituto, apoyado y solventado CON TODO por la UGAB, y al decir ella incluyo a todas las comisiones y sub-comisiones que la integran, en especial la de las Damas. Nada se hace ni se programa sin pensar en él, nada se hace ni se programa sin pensar en nuestros hijos.

Es por ello, jóvenes alumnos egresados de este Instituto, que este Consejo quiere felicitarlos por vuestra graduación, por haber comprendido todo esto, por haber logrado el objetivo de cumplir con una etapa más de vuestros estudios, por haber podido dar a vuestros padres esta inmensa alegría que todos compartimos. Pero todo esto sería en vano si no comprendieran el exacto valor de ir hoy a Armenia, si al volver no supieran trasladar vuestros sentimientos, y si a lo largo de vuestras vidas no practicaran nuestras costumbres ni transmitieran nuestra cultura en esta maravillosa tierra que los vio nacer.

Señores: los colegios armenios constituyen la única llama encendida de armenidad que queda en la Diáspora. Apóyenlos aunque sea en homenaje a los 100.000 armenios que quedaron bajo los escombros de aquel terrible terremoto, a cinco días de cumplirse un año del trágico suceso, y por los tres millones que viven horas difíciles e injustas.

Muy tocante fue, también, el discurso de despedida que, en representación de la Promoción 1989, pronunció el Bachiller Daniel Tchilinguirian, quien dijo:

Es para mi un honor y un compromiso muy grande, el haber sido elegido por mis compañeros para expresar hoy, aquí, vivencias, sentimientos y pensamientos que abarcan toda una vida escolar y comunitaria.

Detrás nuestro dejamos una montaña de sufrimientos y alegrías. Extrañaremos estos años de dicha en el Colegio. Los exámenes escritos, los orales, el nerviosismo que pasamos antes de rendir cada uno de ellos. La relación profesor-alumno, que en muchos casos fue muy positiva y nos permitió aprender mucho más de ellos, su connotación con la vida y sus elementos cotidianos, cosas que lamentablemente los programas y los sistemas de aprendizaje, ya algo caducos, no nos enseñaron. Aprendimos a convivir, a ayudarnos y compartir, y lo que es más importante, a querernos.

Dejamos con dolor estas aulas y pasillos, pero sabemos positivamente que el esfuerzo ha valido la pena, que hemos elegido el camino correcto y que nuestros nombres serán parte integrante para siempre de una gran Institución, pilar de la Diáspora armenia y de la armenidad en general, como es la UGAB. Nuestro agradecimiento es para ella, porque nos permitió desarrollarnos y crecer, porque nos formó para ser futuros hombres de bien al servicio de la comunidad sobre todo de la armenidad. Nuestro agradecimiento se dirige también a la familia armenia. A nuestros padres y madres, que en todo momento nos apoyaron tanto espiritual como materialmente. Gracias por haber trabajado junto a nosotros y para realizar un gran anhelo que teníamos, que está a punto de lograrse: nada más ni nada menos que nuestra visita a la Madre Patria. Respetemos y cuidemos a la familia armenia, pues ella es la médula espinal en nuestra sociedad, si se llegara a debilitar, nuestro pueblo estaría perdido. Gracias a la democracia en la Argentina, por dejarnos expresar nuestras ideas y emociones, por permitirnos que vivamos en paz y en libertad. Gracias al pueblo argentino por haber abierto las puertas a gente desconocida que escapaba del horror del Genocidio.

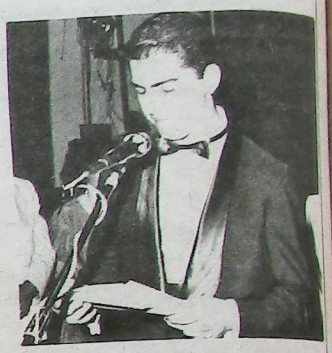

Llegó, entonces, el momento de agradecer a Dios la posibilidad de que por nuestras venas fluya sangre armenia. La posibilidad de pertenecer a una cultura milenaria, de poseer una tradición, costumbres, religión, lengua propia. De formar parte de un pueblo, que aunque muchas veces golpeado, supo mantener y mantiene la frente alta, supo cuidar y cuida su honor. *Rendir culto* y homenaje a todo ello no es tan solo un elemental deber de gratitud para con el pasado histórico y sus hombres. Es también una necesidad del espíritu, está contenida la esencia de nuestro ser nacional.

Se ha dicho, con absoluto acierto, que los pueblos que olvidan sus tradiciones, su cultura, pierden la fuente inspiradora de sus actos y extravían su destino. Ello es así, porque la grandeza moral de una nación, fundamento indispensable para alcanzar la fortaleza maternal, está radicada en las virtudes de sus ciudadanos. La historia del mundo contemporáneo lo certifica, y nuestro pasado y presente lo demuestran. Un pueblo con acendrado amor a la Patria y con el conocimiento de cuál es su misión histórica, puede aspirar a un gran porvenir. Si ha descuidado esto, su prosperidad no será duradera y estará destinado a sucumbir, tarde o temprano, ante el avance ideológico, económico, político o militar de otros países que hayan sabido inculcar esa fe. Para so-

(CONT. EN PAG. 4)

Hokehankisd

Con motivo de cumplirse el 20º Aniversario del fallecimiento de nuestro esposo, padre y abuelo,

Nerses Guezikaraian

invitamos al hokehankisd que se oficiará en la Catedral San Gregorio El Iluminador el domingo 17 de diciembre.

Su epsosa, Nvart Inguilizian de Guezikaraian
Sus hijos Sr. y Sra. Nubar Guezikaraian
Maisabel Guezikaraian Vda. de Bochguezenian
Sr. y Sra. Carlos y Rosa Guezikaraian Tomasi
Sra. Lidia Guezikaraian y Nelson Martínez
nietos

LA PERESTROIKA Y EL PUEBLO DE LA ARMENIDAD

Segunda Parte

Dr. Eduardo Dante Asilian

Con el reconicimiento oficial del 28 de Mayo de 1918 y la bandera tricolor por parte del Estado Soviético Armenio, no se ha hecho más que un acto de justicia con la historia. Es decir, se ha hecho emerger a la realidad histórica un breve período que fue muy gravitante en el pasado nacional armenio, y que permaneció "enterrado" durante casi setenta años.

Era evidente que la historia oficial no podía dejar pasar por alto -y por más tiempo- esa realidad histórica, con sus grandezas y miserias. Como tampoco que esa fecha histórica de la Restauración de la estatuidad y soberanía nacional, fuese el corolario del movimiento revolucionario por la liberación nacional y social, gestado desde 1887, en la que el pueblo había dejado de lado las "cucharas de papel", para tomar las "cucharas de hierro", con la finalidad de ejercer su legítimo derecho de resistencia a la multisecular opresión otomana.

Ante esta inesperada decisión por parte del soviet supremo armenio, la Federación Revolucionaria Armenia, desde el primer instante capitalizó ese acto estatal de fe y honestodad para con la historia nacional y, una vez más, sectorizó el trascendente decreto del 26 de Mayo del año en curso, convirtiéndolo en mero "gran triunfo" partidario.

A partir de ese momento, toda interpretación, análisis o sentido de carácter auténticamente nacional brindado por sus autores en publicaciones oficiales y no oficiales provenientes de la Madre Patria, fueron habilmente manipulados y desviados intencionalmente hacia otros fines políticos partidarios.

Por otra parte, intelectuales y/o artistas llegados a los ámbitos de la Diáspora, ingenuamente o no- desconociendo la idiosincracia de las comunidades que visitaban, con un claro sentido nacional entonaban "Mer Hairenik Tshvar Ander" o nos daban lecciones de nacionalidad, nacionalismo y patriotismo, como cual maestros jardineros de escuelas infantiles, provocando, talvez sin pensarlo, contrariedades en unos y plácemes complacientes en otros.

Sin perjuicio de que la misión de la diáspora es la de acompasar el proceso social, político y nacional que con gran intensidad está experimentando el pueblo de la R. S. S. de Armenia, ello no significa que la Diáspora toda, como entidad propia y por el peso específico que posee, sea una mera repetidora de emociones circunstanciales y/o actitudes coyunturales adoptadas o accionadas, en estos últimos tiempos, por diversas organizaciones populares de la República.

Estos artistas y/o intelectuales que vienen como cual "apóstoles" desde la Armenia Soviética, deben saber -o en todo caso es una obligación de los organismos políticos de la República ponerlos en conocimiento-, y así como la Patria tiene sus propias particularidades y sus propias reglas de juego (inclusive el Estado Nacional tiene las suyas y el pueblo las propias) la Diáspora, con todos sus multifacéticos ámbitos comunitarios, tiene las suyas.

Y en el caso señalado, sobre el reconocimiento oficial del 28 de Mayo y la enseña tricolor como símbolos nacionales, y aún en la comprensión absolutamente nacional dada por el pueblo de Armenia, no necesariamente la Diáspora debe moverse en esa misma dirección, habida cuenta de que durante poco más de 70 años, Patria-Diáspora fueron disímiles en sus respectivos procesos históricos, por las causas y razones que todos conocemos.

En poco menos de siete décadas, el pueblo armenio y todos los pueblos soviéticos habían sido sepultados por las "verdades" de la historia oficial impuesta, tributando una mayor ignorancia total o parcializada de sus pasados contemporáneos. Pero casi en ese mismo período, la Federación Revolucionaria Armenia, mediante su propia historia oficial, intentó -y en parte logró- imponer su posición política, y con su accionar sectorizante y dominante malversó, consecuentemente, el sentido conspicuamente nacional de esa fecha, de esa bandera, de ese escudo y de ese himno nacional, bastardeándolo en meros símbolos partidarios.

Lo asimétrico y grave de la persistencia de la situación en este aspecto, es que un Estado como el Soviético-Armenio, ejerciendo uno de los pilares en que se asienta la Perestroika, está realizando toda una profundización analítica de la historia reciente de Armenia, con la finalidad de lavar las "manchas blancas y negras" de su pasado contemporáneo, en nombre de una verdadera, sincera y honesta conciliación nacional. Otro tanto no se vislumbra -por lo menos por ahora- el buró de la Federación Revolucionaria Armenia, de hacer por su parte una profunda y autocrítica revisión de su historia política, cuyas incidencias han tenido sobre el pueblo armenio.

Desde que fue probado el programa gorbachoviano de la Perestroika, la Glasnost y la democratización en el pleno del PCUS de abril de 1985, aún con todos sus defectos, errores y equívocos, se va perfilando un nuevo orden internacional cuyos efectos, por el momento, se pronostican auspiciosamente alentadores para la seguridad, estabilidad y la paz mundial.

Armenia Soviética y la Diáspora, como partes integrantes del planeta Tierra -soslayando todo tipo de abstracciones- deben ser receptivos de esos efectos bienhechores, para una renovación substancial en lo espiritual, mental y material,en todos los ordenes.

U. G. A. B.

ARMENIA 1322 - BS. AS.

773-2820 y 771-6500

Cena Anual del Deportista

Asado Criollo

Viernes 15 de Diciembre, 21 Hs.

Mayores A 3.000, Menores 10 años, A 2.000

- Elección del Deportista del Año-

ALDEBARAN

Temporada 89/90

Ruta Panamericana Ramal 9 a Escobar

(Km. 38,500 - Frente Sylvapen)

Pileta de Natación - Vestuarios - Duchas - Fútbol - Voley - Fogones - Solarium -

Abonos Temporada (9/12 al 18/3)

Socios mayores A 25.000,

no socios mayores A 35.000

Menores 12 años, A 12.000

No socios menores A 17.000

(Menores 6 años sin cargo)

Diarias: Socios 1.500, no socios 2.000

Menores socios 800, menores no socios 1.000

(Menores de 6 años sin cargo)

INFORMES Y RESERVAS: U.G.A.B.

Cena de los Viernes

Promoción 1990

Los padres y madres de alumnos de esta promoción del Instituto Marie Manoogian, han tomado a su cargo las tradicionales *"Cenas de los Viernes"*, con la coordinación del conocido gourmet Nubar Barssamian.

Se invita a todos cuantos quieran disfrutar de los más deliciosos platos armenios.

Asesoria técnica en riesgos industriales y contratación de seguros generales

SEGUROS GENERALES LAMAS

ATENCION ESPECIAL A LA COLECTIVIDAD ARMENIA

Bme. Mitre 777 7° B. Capital

TE. 49-1942/1886

Buen cierre para Felisa Kouyoumdjian

La conocida escritora Felisa Kouyoumdjian, cierra su ciclo de brillantes "espacios", cumplidos a lo largo de 1989 en el Centro Cultural General San Martín, con una disertación que le ha sido requerida por la Fundación Banco de Boston.

El tema será **"Oriente en la obra de Borges"**, y su desarrollo tendrá lugar el jueves 14, a las 18:30, en el Auditorio de la mencionada Fundación, Av. Presidente Roque Saenz Peña 567, 8[piso, de esta Capital.

En la ocasión, leerá poemas el actor Máximo Paz.

(VIENE DE PAG. 2)

Fin de curso...

brevivir en un mundo donde los débiles están condenados a desaparecer; para ser respetados en el concierto de las naciones del mundo; para no ser esclavos en un mañana que hemos sido incapaces de comprender y prever: hoy, más que nunca, necesitamos la unidad del pueblo armenio; hoy, más que nunca, necesitamos que la unión haga la fuerza. Para que no volvamos a tener otro 24 de Abril, para que no volvamos a tener otro Sumgait. Para que los de afuera no nos devoren, no nos pisen y sigan de largo como si no hubiera pasado nada. Para que aprendamos de una vez y para siempre, que depende de nosotros -y solamente de nosotros- cambiar el destino de nuestra nación.

Escribió el poeta armenio Kamar Katiba.

Hermanos ¿hemos de callarnos todavía?
Mientras el enemigo ha puesto su espada
Su mortal espada, sobre nuestros pechos,
Y no escucha nuestros ruegos y lamentos...
Decid, hermanos armenios ¿qué hacemos?
¿Hemos de callarnos todavía?
¿Callarnos, todavía, cuando nuestro enemigo,
Cuya alma petrificada de odio,
Sordo a la voz de la justicia,
Nos echa de nuestros propios hogares?
Hermanos, ¿a dónde vamos?, exiliados, perseguidos
¿Hemos de callarnos todavía?
Que se callen los incrédulos y los faltos de fe
Pero, nosotros, que tenemos almas y corazones valientes
Hagamos, sin temor, frente al enemigo,
Alcancemos la gloria con nuestra muerte,
Y después, callemosnos.

Hermanos armenios, sepan que estos jóvenes, a los cuales están viendo hoy aquí, son los futuros dirigentes de nuestra colectividad. Sepan que no los vamos a defraudar, ni a ustedes ni a nuestros antepasados, y que vamos a seguir manteniendo la frente alta y el honor limpio en los peores momentos. Sepan que estos egresados hemos decidido que en nuestra próxima visita a la Patria, a casi un año de aquel fatal terremoto, pediremos un día al gobierno armenio para ser útiles en las zonas afectadas. Porque si las palabras y los discursos hacen falta, hacen mucha más falta la acción y las ganas de salir adelante.

Սիրելի՛ հայրենակիցներ, Հայկական Հարցը յաւիտեան պիտի մնայ մեր միտքերուն եւ սրտերուն մէջ: Գիտցէք, որ այդ հարցը մեր բոլորիս հարցն է, եւ պիտի պաշտպանենք մինչեւ մահը: Ինչպէս դուք եւ մեր նախահայրերը պայքարեցան որպէսզի մենք հոս այսօր գտնուինք, մենք ալ պիտի պայքարինք, որպէսզի մեր զաւակները եւ թոռները ազատ եւ ուրախ Հայրենիք մը ունենան:

Այսօր, երբ Հայաստանի եւ Արցախի կացութիւնը կը դժուարանայ, մենք կ'ուզենք ըսել, կ'ուզենք պոռալ.-

«Կեցցէ՛ Հայ Ժողովուրդը,
Կեցցէ՛ Մեր Հայրենիքը»:

Kevork Marashlian escribe a los egresados del Marie Manoogian

Queridos Egresados:

Por razones ajenas a nuestra voluntad, este año nos privamos del elevado placer espiritual de los 12 años pasados en que, cada año, a principios de diciembre disfrutábamos el día en que jóvenes como ustedes egresaban y recibían su diploma.

Muchos de ustedes fueron alumnos de esta Institución Educacional durante doce años, otros durante siete o cinco, y ahora que van a comenzar el difícil camino de la vida, en la etapa inicial de la misma no van a tener la oportunidad de exteriorizar vuestro sagrado espíritu armenio, forjado en este Instituto por los maestros del idioma armenio. Pero estoy seguro, tal como lo ha demostrado la experiencia de los años pasados, también ustedes, cuando dentro de algunos años superen las dificultades de la juventud, a través de Parecordzagán y de vuestro querido Instituto Marie Manoogian habrán de ser útiles a la comunidad.

La Señora Vartiter y yo nos sentimos felices sabiendo que pronto viajarán a Armenia.

Me apena decirles que van a encontrar a nuestra Patria algo herida y a su pueblo excitado, y tal vez surja en ustedes este pensamiento: "esta no es la Patria que nos enseñaron".

Yo, en mi condición de ex director vuestro, y la Señora Vartiter, vuestra maestra de tantos años, les rogamos miren a Armenia en la forma que les enseñamos. Armenia no deja de ser nuestra Patria; no importa que la situación imperante allí no sea la que soñamos. Todo esto pasará y con vuestro optimismo y ayuda se corregirán los errores. Ustedes son nuestra esperanza del futuro. Sean buenos armenios, buenos ciudadanos de la Argentina, formen hogares armenios y recuerden siempre que tenemos un Juicio Político que algún día hemos de ganar.

Felicitamos de todo corazón a ustedes y a vuestros esforzados padres, y les deseamos suerte y felicidad.

Con los mejores deseos

Kevork y Vartiter Marashlian

Brillante dúo de pianos

El pasado lunes 4 de diciembre, ante un concurrido marco, tuvo lugar en el Auditorio "Promúsica", Florida 638, el Concierto a dos pianos brindado por la señora María Cruz Tchalian de Vaneskeheian y el reconocido compositor e intérprete Sr. Andrés Risso, ambos ex alumnos de la Prof. Nelly P. de Infante.

En la primera parte del recital se escucharon obras de la época romántica, de compositores tales como Liszt y Chopin. Luego las interpretaciones correspondieron a la época contemporánea, a través de títulos tales como **Concierto para una lágrima**, de G. Andreani, entre otros compositores seleccionados.

El concierto alcanzó un momento particularmente emotivo cuando se ejecutó a dos pianos, en estupendo arreglo del Prof. Risso la composición **Erevan Erepuni**, de E. Hovhannissian.

El cierre correspondió a la brillante ejecución del majestuoso **Concierto en Varsovia**, de R. Addinsell.

Un cerrado aplauso al momento vivido coronó la velada.

Se necesita
Empleado/a
Para trabajos generales de oficina
Edad 20/30 años (Preferible con registro de conductor)
Presentarse en Lutufyan Hnos. S.A. - Larrea 738 - Cap.
Lunes a Viernes 9/12 y 14/18

Donaciones

Miguel Kalaidjian, por Colegio Isaac Bakchellian dona a SARDARABAD A 20.000 en memoria del Señor Simon Kirbiyikian.

Organización de Damas de la Iglesia San Gregorio El Iluminador

Comunica que su Bono Contribución de Navidad será sorteado con la jugada de la Lotería Nacional **Tradicional**, el 16 de diciembre.

Muchas Gracias.

Para las cuatro estaciones
y todas las edades
Lanas "Hetesia"

vaneskeheian s.a.c.i.f.i.
CUEROS CURTIDOS
IMPORTACION - EXPORTACION
RAUL SCALABRINI ORTIZ 676
TEL. 854-7845 - 855-0628

"Estamos y estaremos contigo"

El día 7 de diciembre se cumplirá un año del terremoto que asoló a la RSS de Armenia. El objetivo de este espacio no es analizar el hecho catastrófico en sí, sino el ver qué reacciones produjo en nuestra comunidad, a tantos kilómetros de distancia. Analicemos nuestro caso en particular: recordemos que por ese entonces a nadie le importó si quien se encontraba a su lado pertenecía a determinada institución, fracción política u organización. Ante tanto dolor sólo surgió una salida: unirnos. Y a través de esa unidad y solidaridad aportar cada uno el máximo de sus posibilidades en el mínimo tiempo posible, con un sólo fin y objeto: tender nuestra mano de ayuda hacia Armenia.

Hacia allí partieron, en nombre de nuestra comunidad, dos representantes juveniles: Carlos Seferian y Alex Brahamian. En el caso de este último, fue un orgullo para nosotros, como integrantes de Liga de Jóvenes, que dicha responsabilidad recayera sobre nuestro presidente de entonces, quien, junto al mencionado Carlos Seferian, tuvo como misión acompañar el cargamento de ayuda enviado desde estas latitudes. Tampoco nos olvidaremos del brazo solidario tendido por nuestro país, la República Argentina, no sólo en sus estamentos de gobierno sino especialmente a nivel de su pueblo. Compatriotas estos, a los cuales seguramente no les sobraba nada de lo que ofrecieron, llámese una manta, un kilo de leche en polvo, etc., y hacia quienes sólo nos cabe un eterno agradecimiento.

Sabíamos bien que nuestro aporte, comparado con el realizado por las empresas multinacionales, los estados poderosos, las organizaciones internacionales, etc., era insignificante. Que el esfuerzo sin fin, la pasión, y el sentimiento volcados, no son cuantificables monetariamente. Sin embargo proseguimos nuestra labor, como si la vida de los sobrevivientes dependiera únicamente de nosotros.

Viene a nuestra mente el cuadro de situación reflejado en el Centro Armenio, por aquellos días. Los niños pequeños armando las cajas, las mujeres lavando y zurciendo la ropa, los jóvenes clasificando los alimentos, embalándolos, para posteriormente cargarlos hacia el vehículo que los conduciría al Aeropuerto de Ezeiza con rumbo a Erevan. Todas estas imágenes que quedarán gravadas en nuestras retinas. Imágenes que reflejan dolor e impotencia, a tantos kilómetros de distancia. Pero que también implican la seguridad propia del deber cumplido. De haber dicho, como lo dijimos desde siempre: **"Querida Madre Patria, estamos y estaremos contigo".**

MARDIROS SARAFIAN (22)

Իս Աղետի լուրը առնելես ետոո՝ հոգիս ալեկոծումներու մէջ էր: Իմ տագնապներես, իմ տառապանքես ծնուեցաւ այդ երգը: Ես իմ հոգիիս մէջ վառեցի յոյսի կանթեղը, որպէսզի ապրելու, տոկալու յոյս ներշնչեմ իմ հարազատ ժողովուրդիս: Բանաստեղծութիւնը գրեցի մէկ ժամուա մէջ եւ վերնագրեցի՝ «Քեզ համար, Հայաստան»: Երաժշտութիւնը նոյնպէս շատ կարճ ժամանակի ընթացքին գրեց Ժորժ Կասվարեանը: Հետո կոչով դիմեցի հայ եւ ֆրանսացի իմ արուեստակիցներուս, որպէսզի մասնակցեն խմբերգային կատարմանը: Ութսունիսը յայտնի երգիչ-երգչուհիներ, արուեստագետներ եւ սիմֆոյի աստղեր ոոժարակամ տուին իրենց համաձայնութիւնը: Այսքան մեծ թուով աստղեր երբեք չեն եղած նոյն բեմին վրայ, միասին: Ադամոն, Ռոզի Արմենը, Ժոլբեր Բեկոն, Ժյուլիան Կլերկը, ծագումով յոյն Ժորժ Մուստակին, Նաճա Մուսկուրին, Ջոնի Հոլիդեյը, Սերժ Անեդիկեանը, Սերժ Լաման, Միշել Սարդուն, Ռոզի Վարդը, Միրէյ Մաթյեն, Անրի Սալվադորը, Էրվե Վիլարդը, ձեզ արդեն ծանօթ երիտասարդ երգչուհին Շուշաննն եւ ուրիշներ, մէկը միւսից ընտիր, եւ անշուշտ ես, իմ դստեր՝ Կատյա Ագնավուրի հետ:

ՇԱՐԼ ԱԶՆԱՎՈՒՐ

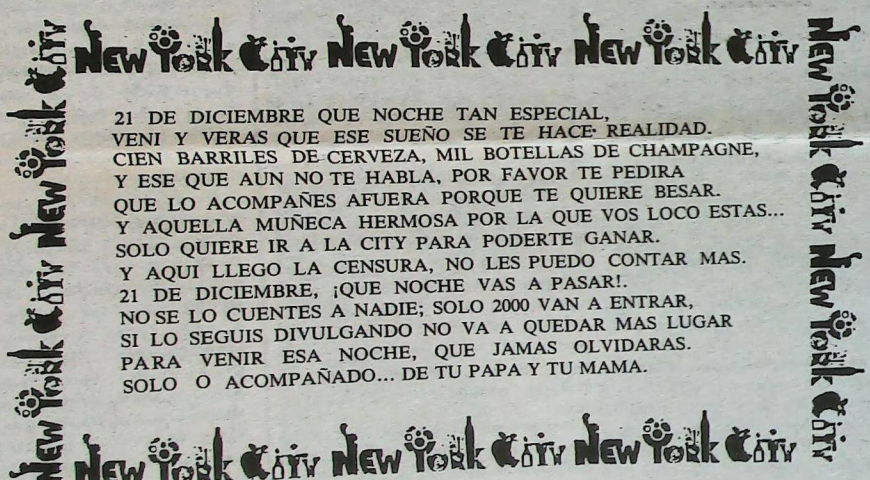

LIGA DE JOVENES

CONCURSO

NEW YORK CITY VOS... Y LIGA

LIGATE 2 (DOS) ENTRADAS PARA:

"LA FIESTA INOLVIDABLE"

Parte III

21 de Diciembre

Completá:

La Liga de Jóvenes festeja el año que viene (1990) su ..... Aniversario.

Hay 2 (dos) entradas para cada uno de los cinco primeros cupones extraídos, y cuyas frases estén completadas correctamente. Recortar este cupón y depositarlo en la urna ubicada en el buffet (Consultar al Sr. Héctor), o remitir el cupón en sobre cerrado a

LIGA DE JOVENES.
CONCURSO
"LA FIESTA INOLVIDABLE"
Parte III.
ARMENIA 1322

Fecha de sorteo: 20/12/89

Nombre y Apellido.....

.....

T.E.:.....

(Se aceptará por válido (1) un sólo cupón por sobre).

Volvimos de Oriente

...Y qué bien la pasamos, vo'! Dos días en la hermana República del Uruguay, en donde las filiales de Montevideo y Buenos Aires competimos deportivamente y a la vez compartimos, pocas pero intensas horas de convivencia entre partido y partido, durante los almuerzos o en cada ocasión que se presentara para el reencuentro.

Las partidas de cada una de las disciplinas que participaron (fútbol, volley, basquet, ping-pong y tavli) gozaron de un elevado nivel competitivo, pero sobre todo con un excelente clima de convivencia deportiva, tanto dentro como fuera de la cancha.

A la vez, estas mini-olimpíadas tuvieron una feliz novedad: juegos recreativos en donde los integrantes de ambas filiales nos mezclamos para enfrentarnos y divertirnos ("chikefté" vs. "caretas") pasando una tarde genial.

Aunque el resultado estrictamente deportivo fue favorable a Buenos Aires, podemos decir con total convencimiento que en estas olimpíadas rioplatenses el triunfo fue para ambas Ligas de Jóvenes, que logramos concretar esta interesante iniciativa por segunda vez y con miras a que se repita todos los años.

Hay mucho para contar y recordar a cerca de estas 48 horas de convivencia en Montevideo, pero preferimos compartirlo con ustedes en próximos números de nuestra página.

Por esta vez, no nos queda más que agradecer infinitamente a todos nuestros hermanos uruguayos por todo el trabajo que desarrollaron en su sede para recibirnos, atendernos y realizar en forma tan cálida y prolija esta mini-olimpiada. Y a todos aquellos que formaron este grupo tan lindo de la filial Buenos Aires, los esperamos en cualquier otro momento; ya saben que juntos es más divertido.

De un amigo

Quién no pensó alguna vez que no le alcanzaban los dedos para contar sus amigos, quién unos meses después de pensarlo, no sintió el impulso de cerrar esos dedos y pegarse uno mismo por haber creído en un cuento de hadas y por creer que se pueden tener más de 3 o 4 amigos, de esos para los que amistad es sólo una palabra que identifica un sentimiento, un lazo que hace que las palabras sobren, que sean innecesarias. Cómo explican que un insulto es una palabra de afecto, un silencio es compañía, dos palabras -gracias y perdón- son redundancias. Cómo decirle gracias a alguien a quien le tolerás cualquier cosa, cómo pedirle perdón a ese que te lo toleró todo sin pedir explicaciones, a ese que cuando querés embromar lo embromás, cuando querés pegar le pegás, cuando querés llorar siempre tiene una mirada, una palabra o un silencio.

Yo tengo la misma cantidad de amigos que de pulmones, los cuatro me dan aire, los cuatro me hacen vivir, y los cuatro siempre están conmigo, haga lo que haga, vaya a donde vaya; pero vos que tenés por lo menos un amigo lo sabés. Y si no, cuando te sientas sólo y deprimido te esperamos en la Liga de Jóvenes; no te prometo que encontrés un amigo, pero te garantizo que si entre 30 no te sacamos del bajón, el lunes vas a ver a un sicólogo con 31 pacientes nuevos.

Gracias por acompañarme.

OCHUP SABIDURIAN Jr.
Licenciado en Psicoarmenidad

Արցախի Պատգամաւորութեան Խ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդին Յանձնած Յայտարարութիւն

Երեքշաբթի, 10 Հոկտեմբերին, Գերագոյն Խորհուրդի առաւօտեան նիստին, յանուն Արցախի ներկայացուցիչներուն երեսփոխան Զորի Բալայեան հետեւեալ յայտարարութիւնը յանձնած է Գերագոյն Խորհուրդի նախագահի տեղակալ Ա. Լուկեանովին.–

Մենք գիտակցում ենք՝ ԽՍՀՄ Գերագոյն Խորհուրդը միատարր չէ: Դա տրամաբանական է, դա բնական է: Եւ մեզ հաշիւ ենք տալիս, կարծելով, որ ոչ բոլորն են հաւասարապէս կիսում Լեռնային Ղարաբաղի բնակչութեան 80 տոկոսը կազմող հայութեան մտահոգութիւնը: Մտահոգութեան զգացումը արդէն ոչ թէ գալիք օրուան, այլ այսօրուան համար: Ցաւալի է, եթէ ոմանք չհասկանան կամ չուզենան հասկանալ մեզ, դրա համար ունենալով «իրենց» պատճառները: Մենք՝ Սումկայիթ եւ շրջափակում տեսածներ, ոչ թէ խղճահարութիւն եւ նոյնիսկ կարեկցանք ենք հայցում մեր նըկատմամբ, այլ թէկուզ ըմբռնողութիւն: Մեր համաքաղաքացիների յարանուն տագնապի ըմբռնողութիւն, որոնց այսուհետեւ եւ ամէն օր ողբերգութիւն է սպասում, ըստ էութեան վտարում՝ իրենց երկրից: Այսուհետեւ եւ ամէն օր, որովհետեւ Սեպտեմբերի 25ից արդէն գործում է համապատասխան սահմանադրական օրէնք ատրպէյճանական ԽՍՀի իբր

****

«Հիմա հայերը, դուրս պրծած լինելով Օսման փաշաների կառչուն ճիրաններից, կարող է պատահել նորից յայտնուեն Թուրքիայի լծի տակ, որտեղ միայն 1915 թուականին կոտորեցին մօտ երկու միլիոն մեր հայրենակիցները»:

****

գերիշխանութեան մասին: Թէեւ հարցը գերիշխանութեան՝ որպէս այդպիսինի մասին չէ: Զիջատակենք այն, որ այդ փաստաթուղթը իր տառով ու ոգիով աղաղակող հակասութիւն է ԽՍՀՄ Սահմանադրութեանը: Եկէք չխօսենք մեր հիմնական օրէնքի որակի մասին: Այն գործող է, ու սրանով ամէն ինչ ասուած է: Ասենք միայն, որ, քամահրելով իրենց հայրենիքում ապրող հայերի տարրական քաղաքացիական իրաւունքներն ու նրանց ազգային անվտանգութիւնը, իսկ այդ իրաւունքները ըստ գաղափարի կարծես թէ պէտք է ապահովուեն միջազգային համաձայնագրերով եւ խորհրդային օրէնքներով, ատրպէյճանական ԽՍՀ Գերագոյն Խորհուրդը յատուկ օրէնք սահմանեց...

Օրէնքն ընդունեցին հէնց այն ժամանակ, երբ շրջանում արիւն է հեղւում, երբ ատրպէյճանական երկաթուղով աղէտեալ գօտի չեն փոխադրւում ոչ միայն հաց ու վառելանիւթ, այլեւ պրոթեզներ անդամահատուած երեխաների համար: Երկրի համար այս յիրաւի օրհասական ու ճգնաժամային ժամանակներում, ասես իւղ լցնելով կրակին, ազդարարւում է Ինքնավար Մարզը լուծարքի ենթարկելու այդպիսի հնարաւորութիւն. յիշեցնում է, որ ղեկավարութիւնը կարող է արտակարգ դրութիւն յայտարարել առանձին վայրերում, իմա, հայաբնակ շրջաններում՝ մտցնելով միայն եւ միայն ատրպէյճանական ԽՍՀ մարմինների կողմից իրականացուող կառավարման յատուկ ձեւեր:

Այժմ, երբ ամբողջ երկիրը, կանգնած լինելով հազարաւոր չլուծուած պրոբլեմների առջեւ, ոչ թէ պարզապէս կողմնակի դիտողի նման հետեւում է շրջանի իրադարձութիւններին, այլ գործնականօրէն ձգտում մարել շրջանում բոցկլտացող հրդեհը, յանկարծ ընդունւում է մի օրէնք, որը ընդգծուած յանդգնութեամբ տառապեալ ղարաբաղցիներին յիշեցնում է, որ ատրպէյճանական ԽՍՀն իրաւունք ունի ազատօրէն դուրս գալ ԽՍՀՄից:

Բայց եթէ միայն դա լինէր: Յատուկ յօդուածով այդ իրաւունքը իրականացւում է ժողովրդական քուէարկութեան (հանրաքուէի) միջոցով, որն անցկացնում է, ի հարկէ, իրենց իսկ Գերագոյն Խորհրդի որոշմամբ եւ միայն Հանրապետութեան ամբողջ բնակչութեան շրջանում: Ինչպէս տեսնում ենք, խօսքը բնաւ էլ գերիշխանութեան՝ որպէս այդպիսինի կամ ԽՍՀՄից դուրս գալու իրաւունքի մասին չէ միայն: Աննախադէպ բան է, եւ որեւէ զուգահեռ անցկացնելը, մեղմ ասած, անտեղի է: Կոնկրետ դէպքում խօսքը վերաբերում է ամբողջականի ու նրա հայրենիքի ճակատագրին, այն բանին, որ ատրպէյճանական ԽՍՀում համարեա 700 հազար հայերից մնացել է ընդամէնը 180 հազարը, որոնք կոմպակտ կերպով ապրում են միայն ԼՂԻՄ-ում, Շահումեանի շրջանում եւ Գետաշէնի ենթաշրջանում, որոնք հիմա, ինչպէս տեսնում ենք, ցանկացած պահին, ինչպէս պարզւում է, կարող են դուրս գալ ԽՍՀՄի կազմից: Դուրս գալ նախարնիկ բնակչութեան հետ միասին, որը հազարամեակներ շարունակ այստեղ հող է մշակում (կարծեմ, ըստ Լենինի, Սոցիալիզմը նախ եւ առաջ ազգերի բարգաւաճում է): Դուրս գալ հազարաւոր պատմական յուշարձանների հետ միասին, որոնց մէջ կան համաշխարհային եկեղեցական մշակոյթի եւ քրիստոնէական քաղաքակրթութեան գլուխգործոցներ: Դուրս գալ, թողնելով հայերի ու պապերի գերեզմանները՝ անկրկնելի խաչքարերով հանդերձ:

Դուք արդեօք մտածե՞լ էք այն մասին, յարգելի դեպուտատներ, որ դեռ դարեր առաջ ռուս եւ հայ ժողովուրդները արիւն են հեղել ընդհանուր թշնամու դէմ մղուած համատեղ պայքարում միասնական ամբողջական պետութեան մէջ վերամիաւորուելու համար: Իսկ ահա հիմա, դուրս պրծած լինելով Օսման փաշաների կառչուն ճիրաններից, կարող է պատահել նորից յայտնուեն Թուրքիայի լծի տակ, որտեղ միայն 1915 թուականին կոտորուեցին մօտ երկու միլիոն մեր հայրենակիցները:

Կարող են մեզ հանգստացնել, յիշեցնելով, որ ԼՂԻՄը, այսպէս ասած, ամուր նստած է ԽՍՀՄ Սահմանադրութեան 87րդ յօդուածի մէջ, որ բոլոր Ինքնավար կազմաւորումները, իսկ դրանք մեր երկրում 38ն են, հաստատուած են ԽՍՀ Միութեան կողմից, հետեւաբար նրանցից իւրաքանչիւրի բախտը կարող է տնօրինել ԽՍՀ Միութիւնը, որ ԽՍՀՄ Սահմանադրութեան 173րդ յօդուածի համաձայն բոլոր օրէնքները եւ պետական մարմինների միւս ակտերը հրատարակւում են հիմնական օրէնքի հիման վրայ եւ դրան համապատասխան, որ վերջապէս, ատրպէյճանական ԽՍՀ-ն, իր իսկ օրէնքի տերմինաբանութեամբ, «ԽՍՀի անբաժանելի մասն է»՝ դրանից բխող բոլոր հետեւութիւններով հանդերձ: Թէեւ հասկանում եմ, մենք ի զուր տեղն ենք այսքան յամառօրէն վկայակոչում Խորհրդային Սահմանադրութիւնը: Բանն այն է, որ Ատրպէյճանական ԽՍՀի օրէնքը հրատարակուած է միանգամայն ուրիշ սահմանադրութեան հիման վրայ ու դրան համապատասխան: Մէջ եմ բերում նստաշրջանում Ատրպէյճանի Կոմկուսի Կենտկոմի Առաջին Քարտուղար Վեզիրովի ելոյթի սղագրութիւնից մի հատուած. *«Ատրպէյճանցի գաղթականները բոլորն էլ եկան մեր Հանրապետութիւն, իսկ ահա հայերը ցրուեցին ուր պատահի: Դուք հասկացա՞ք, թէ ինչ եմ ուզում ասել ... Նոր ձեւով պէտք է գրել 70-րդ յօդուածը: Ձեւակերպենք, որ Հանրապետութեան հողն ու տարածքը անբաժանելի են, այսինքն ինչպէս որ գրուած է Թուրքիայի սահմանադրութեան մէջ»:*

Երկրի համար այսքան պայթիւնալի ժամանակներում նման օրէնքի ընդունումը ոչ միայն հիմնական հարցը տեղափոխում է ազգամիջեան երկպառակութիւնների ոլորտ, այլեւ այսքող նպատակ է հետապնդում՝ ուժային ճնշման ու շանտաժի մեթոդով ահաբեկել կենտրոնին, թոյլ չտալ, որ նա գործի սահմանադրական ու դեմոկրատական միջոցներով:

Ստեղծուած տագնապալի իրավիճակում, որը խիստ սրուեց ազգային փոքրամասնութիւնների նկատմամբ խտրական բնոյթ կրող օրէնքի ընդունման պատճառով, մենք՝ Լեռնային Ղարաբաղից ընտրուած ժողովրդական դեպուտատներս, պահանջում ենք անմիջապէս դադարեցնել այդ օրէնքի գործողութիւնը եւ արագացնել Ղարաբաղի ողբերգականօրէն ձգձգուող հարցի քաղաքական լուծումը»:

Հոգեհանգիստ

Կիրակի, 17 Դեկտեմբերին, յաւարտ Ս. Պատարագի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, մեր սիրելի ամուսնոյն, հօր եւ մեծ հօր

Ներսէս Կէօզիգարեանի

մահուան 20րդ տարելիցին առիթով:

Զայս կը ծանուցանենք ի գիտութիւն հանգուցեալին յիշատակը յարգող մեր ազգականներուն եւ բարեկամներուն:

Այրին՝ Տիկ. Նուարդ Ի. Կէօզիգարեան
Զաւակները՝ Տէր եւ Տիկ. Նուպար Կէօզիգարեան
Այրի Տիկ. Մայգապէլ Պոշկէզէնեան-Կէօզիգարեան
Տէր եւ Տիկ. Գառլոս եւ Ռոսա Թովմասի
Տէր եւ Տիկ. Նէլսոն եւ Լիտիա Մարթինէս
եւ Թոռները

Մեր տեսակէտը

Մեր մամուլին էջերուն մէջ, երբ առիթ ստեղծուի արտայայտուիլ Դաշնակցութեան մասին, յաճախ անոնց հասցէին կը գործածենք ԱՆՈՒՂՂԱՅ որակումը: Ցաւով կը գործածենք:

Պիտի փափաքէինք, օր մը այլեւս չգործածել այդ, եւ նման այլ որակումներ: Սակայն ամէն անգամ իր ձախաւեր գործելակերպով այդ կազմակերպութիւնը կու գայ յաւերժացնելու մեր ունեցած համոզումը իր մասին:

Այս անգամին այդ ձախաւեր քայլը անոր առած որոշումն է՝ վարչական ընտրութիւններու նպատակաւ, Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Անդամական Ընդհ. Ժողով գումարել 1990 թ. Յունուար 3-ին, որուն յայտարարութիւնը դրուեցաւ Արմենիա շաբաթաթերթի 2 Դեկտեմբեր թիւին մէջ:

Յայտարարելէ վերջ, որ յիշեալ ընտրութիւնները եւ Անդամական Ժողովը Համագաղութային չեն եւ մեր կազմակերպութիւնը չի ընդունիր, կը մերժէ եւ կը քննադատէ զայն, կ'ընենք քանի մը հարցադրումներ:

Ա. Գիտենք, որ Առաջնորդին եւ Վարչութեան միջեւ կան տարակարծութիւններ, որ տակաւին չեն հարթուած: Այդ հարցին մէջ յանցաւորը Վարչութիւնն է, որ որդեգրած է, հարցը որեւէ կերպով լուծելու անզիջող կեցուածք: Ինչպէ՞ս կրնայ Ժողով տեղի ունենալ նման իրավիճակի մէջ:

Բ. Ովքե՞ր են նոր ընտրելիները: Ի՞նչ վիճակի մէջ կը գտնուին անդամացանկերը: Առաջնորդ Սրբազանը ճիշդ էր, երբ Վարչութիւնը մերկացնող իր գրութեան մէջ կ'ըսէր, թէ 20 տարիներէ ի վեր ընտրութիւններ չէ որ կը կատարուին այլ նշանակումներ: Ո՞ւր է դաշնակցութեան ճառած, բայց չգործադրած ժողովրդավարութիւնը, արդարութեան, միասնութեան, սիրոյ ոգին:

Գ. Ինչո՞ւ կը շարունակեն անտեսուիլ Վեհափառ Հայրապետի յորդորները: Գաղութը այս հարցումին պատասխան պէտք է պահանջէ:

Դ. Յունուար ամսուն, ամառուան արձակուրդներու ճիշդ մէջանին, ինչպէ՞ս կը յանդգնին նման քայլ մը առնել: Ասիկայ ամբողջ արժանթինահայութեան երեսին ծաղրել կը նշանակէ:

Անպատկառութիւնն ալ չափ մը եւ սահման մը կ'ունենայ:

Մեր ժողովուրդին շահերուն համար մենք միշտ պատրաստ ենք գործակցելու անվերապահօրէն բոլորին հետ: Վկան այս օրերուն նորէն երեք կուսակցութեանց համատեղ գործակցութիւնը:

Դաշնակցութիւնը ե՞րբ պէտք է զիջանի մեր գաղութին ցաւոտ եւ ողբերգական կացութեան բարուոքումին համար յարգել եւ գործակցիլ գաղութային մնացեալ կազմակերպութիւններուն եւ կողմերու հետ:

Այս մասին յառաջիկային աւելի մանրամասն պիտի անդրադառնանք: Մինչ այդ կը հրաւիրենք դաշնակցութեանը ինքզինքին հաշիւ տալ եւ յետաձգել Յունուար 3-ի ժողովը յառաջիկային աւելի յարմար մթնոլորտի մը մէջ եւ թուականի գումարելու համար:

Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութեան Ամավերջի Հանդէսը

Ամէն կողմ հայախօսութիւն, մանուկներու եւ պատանիներու աշխոյժ շարժում, տօնական հագուստով հայ պարման-պարմանուհիներ... Այո՛, Դեկտեմբեր 2-ին այսպէս կը ներկայանար անցորդին Misericordia սրահին բակը։ Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութեան չրքնաւարտներու վկայականներու բաշխումին հանդէսն է։ Լեփ-լեցուն է սրահը։ Հ.Բ.Ը.Մ. վարչականներ, ծնողքներ, ուսուցիչներ եւ բարեկամ-ծանօթներ եկած են վայելելու վարժարանիս այս տարուայ հունձքը...

Հանդիսավարը կը յայտարարէ հանդէսին բացումը։ տօնական տրամադրութեամբ հնչող երաժշտութեան հնչիւններու տակ բեմ կ'ելլեն երկրորդական բաժնի չրքնաւարտ մի քանի աշակերտներ։ անոնք կը կրեն կրծքաժապաւէն մը, որ կը խորհրդանշէ Բարեգործականի դրօշակը։ Իրարու ջով կը ծածանին Բարեգործականի եւ Արժանթինի Հանրապետութեան դրօշակները։

Շրքնաւարտ սերունդը Բարեգործականի դրօշակը կը փոխանցէ երկրորդականի 5-րդ դասարան փոխադրուած յառաջաւոր աշակերտներուն։ Ամուր եւ յուսալի ձեռքերու մէջ է Հաստատութեան դրօշակը։ Թող ան յաւերժ փոխանցուի ամէն տարի այս օրերուն...

Սրահին բեմը կը լեցուի մանուկներու բազմութեամբ՝ մանկապարտէզի գոգնոց հագած եւ հանդիսատր գլխարկներով։ Վարժարանիս Սրբուհի էջեան մանկապարտէզի սաներն են, որոնք ծնողքներու ընկերակցութեամբ բեմ ելած են։ Հանդիսատր է օրը իրենց համար։ վկայական պիտի ստանան, առաջին դպրոցական վկայականը։ Վարժարանիս յարկին տակ անոնք ծանօթացան մեր պատկան գիրքերուն, մայրենի լեզուով պատմութիւններ լսեցին, Հայաստան Աշխարհի լոյսը թափանցեց անոնց հոգիներէն ներս եւ իրենց անմեղ յղումներով արտասանեցին հայերէն բառ ու բանը... Փոքրիկ վկայականները իրենց թաթիկներուն մէջ՝ կը նկարուին անոնք ծնողքներուն հետ։ Ասոնք մեր վաղայ աշակերտներն են՝ հայ կրթութիւն առնելու հաստատ որոշումով։ Բարի ճանապարհ...

Իրենց կրտսեր դասընկերներուն տարեվերջի մասնակից կ'ըլլան նախակրթարանի աշակերտները, որոնք իրենց երաժշտութեան ուսուցչուհի տիկ։ Տիանա Սարաֆեանի նախագահութեամբ կ'երգեն ու կը պարեն՝ աչխուժով լեցնելով բեմը։

Նորէն աշխուժութիւն։ Ծնողքներու ընկերակցութեամբ բեմ կը բարձրանան Վարժարանիս Պերճուհի էմիրեան նախակրթարանի շրքնաւարտ դասարանի աշակերտները։ Բեմ կը տրաւորուին վարչականներ, ուսուցիչներ, որպէսզի յանձնեն վկայականները։ Հոն է նաեւ Բարեբարուհի Տիկ։ Պերճուհի էմիրեան իրմէ ուրախութիւն, հոգեկան ինչ անհունի բաւականութիւն կ'ապրի մարդ այսչափ շատ սան ունենալով։ Հոգ չէ որ աշակերտները դեռ գիտակից չեն իրենց հանդէպ ունած բարեբարութեան կը մնձնան, երբ տարիներ վերջ, հասուն տարիքի հասած՝ կը հասկնան թէ ինչ մեծ գործ կատարեց իրենց համար Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութիւնը։

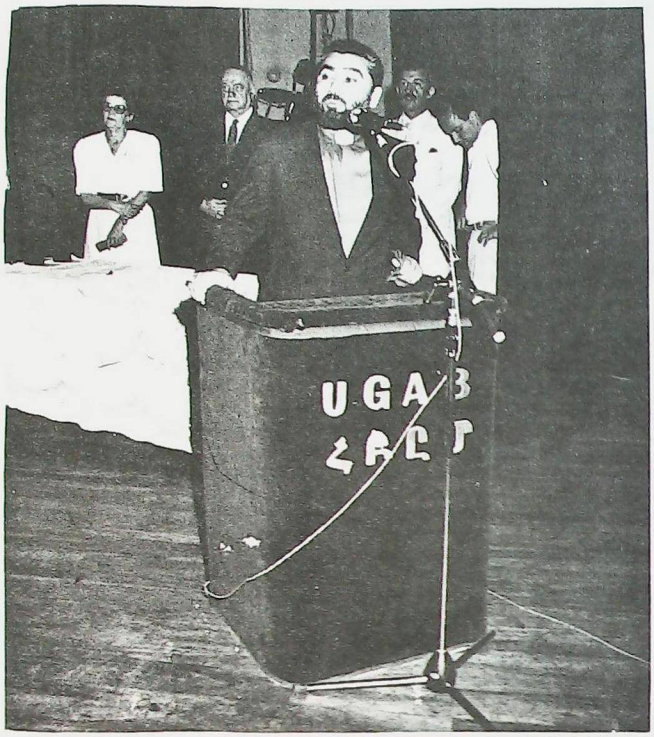

Գերշ. Տ. Գրիգորիս Եպս. Բուճիաքեան խօսած պահուն.

Տիկ. Լոզա Պալեանի ողջոյնը արտասանած պահուն.

մէկ տեղ դրամը այսչափ ազնիւ նպատակի կը ծառայէ եւ կ'արդիւնաւորուի, քանի որ նիւթը Լոյս կը դառնայ։

Այս անգամ ալ Վարժարանիս նախակրթարանի բաժնի աշակերտները իրենց ուրախութիւնը կը հրգով ու պարով մասնակից կը դառնան իրենց ուսագ ընկերներու ուրախութեան։

Հանդիսաւոր երաժշտութեան հընչիւններու տակ անոնք կը լեցնեն բեմը ինչ չրեղութիւն, ինչ ուրախութիւն Հայրենիքէն այսչափ հեռու հայ պզտիկ չրքնաւարտ ըլլալ...

Բազմամարդ է դասարանը, առատ կրթրգականի չրքնաւարտները։ Ուղղակի սրահէն բեմ կ'ելլեն անոնք։ պղիկները սպիտակաթոյր տօնական չրքագեստ հագած են, իսկ տղաքը՝ հանդիսաւոր սեւ ձեռքհագուստ։ Դուստրերուն կ'ընկերանան հայրերը, իսկ ուստրերուն՝ տղոց կ'ընկերանան մայրերը։

Հանդիսաւոր երաժշտութեան հընչիւններու տակ անոնք կը լեցնեն բեմը ինչ չրեղութիւն, ինչ ուրախութիւն Հայրենիքէն այսչափ հեռու հայ պզտիկ չրքնաւարտ ըլլալ...

Բազմամարդ է դասարանը, առատ կրթրգականի չրքնաւարտներ։ Ուղղակի սրահէն բեմ կ'ելլեն անոնք։ պղիկները սպիտակաթոյր տօնական չրքագեստ հագած են, իսկ տղաքը՝ հանդիսաւոր սեւ ձեռքհագուստ։ Դուստրերուն կ'ընկերանան հայրերը, իսկ ուստրերուն՝ տղոց կ'ընկերանան մայրերը։

Հանդիսաւոր երաժշտութեան հընչիւններու տակ անոնք կը լեցնեն բեմը ինչ չրեղութիւն, ինչ ուրախութիւն Հայրենիքէն այսչափ հեռու հայ պզտիկ չրքնաւարտ ըլլալ...

Բազմամարդ է դասարանը, առատ հունձքը։ երեսունէ աւելի չրքնաւարտներ ունի այս տարի Վարժարանը։ Վկայականները կը յանձնեն Հ.Բ.Ը.Մ. վարչականները, բարեբար Պրն. էմիրեանը։ Հոն է նաեւ Բարեբարուհի տիկ. Զրնոզեանը։ Երախտագիտական խօսք կ'արտասանէ առաջաւոր աշակերտ Տանիէլ Զիլինկիրեանը։ Կը խօսի ե՛ւ կաստիերէն, ե՛ւ հայերէն։ Իր հայերէն խօսքին մէջ կը խոստանայ չմոռնալ հարազատ Վարժարանը, չմոռնալ հայ պահանջատիրութիւնը, նախանձախընդիր ըլլալ հայ լեզուին ու հայ արժէքներուն։ Չմոռցուելու նաեւ Արցախը, մանաւանդ այս դժուար օրերուն։ Ոգեւորութեամբ բոունցքը թափահարելով ան կը բացականչէ. «Կեցցէ՛ Ղարաբաղը։ Կեցցէ՛ Հայաստանը»։ Բոլորը կը յուզուին, աչքերը կը տամկանան, միտքով բոլորը կը փոխադրուին Հայաստան, Ղարաբաղ՝ հայոց պատմական Արցախ գաւառը, ուր չուրջ 140.000 հայութիւն չատ հասարակ ու արդար պահանջ մը ունի՝ վերամիանալ իր մայր հողին։ Սակայն սուիններով, դաւերով, ոճրագործութիւններով ու ցեղասպանութեան գործադրութեամբ կը պատասխանէ ազերի խուժանը։ Ասրպէյճանի տարածքին կրկնուեցաւ 1915-ը հայուն հանդէպ։ Եզեռնէն 75 տարի ետք ալ եղերաբախտ բանաստեղծ Սիամանթոյի հետ հայը կը բացականչէ. «Ո՛վ մարդկային արդարութիւն, թող ես թքնեմ քու ճակատիդ»։ Բայց համբերենք ու հուսանք, ի վերջոյ բանականութիւնը պիտի յաղթանակէ։

Մխիթարեալու պատճառներ ալ ունի հայը։ Ապացոյց՝ այս հանդէսը, ուր հայ ապրելու, գոյատեւելու իւրատեսակ երդում մը կը տրուի։ Այս տրամադրութիւնները լաւագոյնս արտայայտեց Վարժարանիս Նախակրթարանի բաժնի հայերէնի դասաւանդման պատասխանատու տիկ. Ռոսիթա Պալեան։ Ստորեւ կու տանք անոր հոգեշահ ելոյթը. «Ֆեբրաշնո՛րի Սրբազան Հայր, յարգելի՛ հանդիսականներ, Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան նպատակներէն կարեւորագոյնն է Սփիւռքի հայութիւնը դաստիարակել մեր նախնեաց փառաւոր անցեալով ու իտէալներով, մեր ազգին հոգեկան եւ մշակութային ժառանգութեան ոգիով։ Նոյնն է նաեւ մեր դպրոցին նպատակը։ արմատները ճանչցնել, յարգել եւ սիրել սորվեցնել, որպէսզի մեր աշակերտները կարենան օգտակար հայեր ըլլալ եւ մեր Հայրենիքի հանդէպ՝ նախանձախնդիր։ Այս պատճառով մեր դաստիարակութեան ծանրութեան կեդրոնն է հայ լեզուի, հայ գրականութեան, հայոց պատմութեան դասաւանդումը՝ չըմոռնալով երբեք հայ արուեստը՝ երգ ու պար սորվեցնել, հայ ճարտարապետութեան ծանօթացնել։ Ասոնք մեր դասընթացքներու նիւթերը եղած են այս տարի, ու յաջորդ տարիներուն այս ծրագիրները պիտի ընդլայնուին։ Համոզուած ենք որ Սփիւռքի մեր զաւակները պիտի մընան այնքան ատեն հայ եւ այնքան հայ՝ ինչքան կարենան իրենց հոգիով կապուիլ Հայաստանին, հայրենի արժէքներուն։ Անոնք զգան որ պարտականութիւն մը ունին եւ զայն իրագործելու համար ճամբայ մը գտնեն, որպէսզի մասնակից դառնան Հայրենիքի կեանքին, մանաւանդ այս օրերուն, երբ համագգա-

(ՇԱՐ.Ը 8-ՐԴ ԷՋ)

Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութեան Ամավերջի Հանդէսը

(ՇԱՐ. 7-ՐԴ ԷՋԷՆ)

յին շարժում դարձած է մեր պահանջատիրութիւնը՝ մասնաւորապէս Պատմական Հայաստանի Արցախ գաւառը Մայր Հայաստանին միացնելու ձգտումով:

Այս տարի եւս պիտի իրականանայ աւանդութիւն դարձած ճամբորդութիւնը դէպի Հայաստան, մեր շրջանաւարտները պիտի երթան Հայրենիք, քանի որ, երբ մեր երիտասարդը ճանչնայ հայը իր հողին վրայ, իր մէջը բան մը պիտի շարժի, նոր ճառագայթ մը պիտի լուսաւորէ իր հոգին:

Սակայն նախ պէտք է հայերէն գիտնալ, հայ լեզու խօսիլ, որ անհրաժեշտ եւ անյետաձգելի կարեւորութիւն մըն է, քանի որ *առանց հայ լեզուի հայ ժողովուրդ չկայ*:

Այս վեհ նպատակներու իրագործումին համար Վարժարանիս մէջ կայ հայերէնի ուսուցիչներու փաղանգ մը: Ուրախ ենք արձանագրելու որ այս տարի մեր փաղանգին միացան հայրենի լեզուաբան դոկտ. Սամուէլ Անթոսեանը եւ իր տիկինը, որ հեգերանութեան եւ մանկապարտէզի դաստիարակութեան մասնագէտ ըլլալով կ'օգնէ մեզի:

Յոյս ունիմ որ մանկապարտէզի շրջանաւարտներու այս գեղեցիկ փունջը, նախակրթարան անցնելով, սիրով պիտի սորվի մեսրոպեան լեզուն խօսիլ, գրել ու կարդալ: Յաջողութիւն կը մաղթեմ նախակրթարանի շրջանաւարտ դասարանի այս խումբին. Թող անոնք հայերէն դասերու մէջ յաջող ըլլան եւ պարտաճանաչ իրենց ազգին հանդէպ: Յաջողութիւններ երկրորդականի շրջանաւարտներուն: Գացէ՛ք Հայաստան, դիտեցէ՛ք, սորվեցէ՛ք, ճանչցէ՛ք, շնչեցէ՛ք եւ վերադարձին ոգեւորեցէ՛ք մեզ եւ ձեր ընկերները»:

Բոլորի սիրտէն խօսեցաւ շնորհալի ուսուցչուհի Տիկ. Ռ. Պալեան՝ արժանաւոր դուստրը գաղութիս Բարեգործականի երախտաշատ գործիչ պրն. Յ. Եուսէֆեանի: Ի՛նչ ուրախութիւն եւ հոգեկան մխիթարութիւն հայ մարդուն համար, երբ ազնիւ գործը իր նոր գլխուորագրեալները, նոր նուիրեալները ունի:

Ի՛նչ գեղեցիկ փոխըմբռնումով ու ներդաշնակութեամբ կը գործակցին աւագ եւ երիտասարդ սերունդներու ներկայացուցիչները յանուն գոյատեւումի, յանուն հայապահպանութեան մինչեւ որ գայ մեր Մեծ Երազին Օրը...

Բեմ կը հրաւիրուի Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Թեմի Առաջնորդ Գրիգորիս Եպս. Բունիաթեան:

«Սիրելի՛ շրջանաւարտներ, ընդունեցէ՛ք անկեղծ շնորհաւորանքս: Ձեր ուրախութիւնը այսօր բոլորս կը բաժնենք. ձեր ծնողքը, ուսուցիչները, Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութեան եւ Տորիս Զընոնգեան երկրորդական վարժարանի տնօրէնութիւնը, Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Վարչական կազմը եւ անդամները ու ներկայ ժողովուրդը:

Դուք ձեր ծնողքներուն հետ միասին ուրախ էք, որ տարիներու ձեր զոհողութիւնները, աշխատանքը եւ ուսումը այս դպրոցին մէջ այսօր արդիւնք տուած են, եւ դուք շրջանաւարտ եղած, աւելի հասունցած կեանք կը մտնաք նոր պայմաններու տակ՝ դպրոցին տուած մտաւոր եւ իմացական զէնքերով շարունակելու ձեր աշխատանքը եւ կեանքի պայքարը:

Ձեր կեանքի այս նոր հանգրուանին կ'աղօթեմ ձեզի համար եւ կը մաղթեմ նոր յաջողութիւններ: Ուր որ ալ ըլլաք եւ ինչ որ ալ ընէք կեանքի մէջ, ձեզի մէկ կարեւոր խորհուրդ կու տամ միայն. եղէք ազնիւ մարդիկներ: Եթէ մարդը ազնիւ չէ, չի կրնար բարի եւ ազնիւ գործեր կատարել, օգտակար ըլլալ իր ընտանիքին, իր ապրած միջավայրին, իր պատկանած ժողովուրդին եւ Հայրենիքին:

Մի մոռնաք նաեւ որ դուք հայ էք: Ջանացէ՛ք օգտակար ըլլալ մեր ժողովուրդին: Մանաւանդ ձեզմէ անոնք, որ վաղը համալսարաններ պիտի յաճախեն, մասնագիտութիւններ ձեռք պիտի բերեն եւ իրենց ապրած երկիրներուն մէջ կարեւոր դիրքերու պիտի հասնին:

Դուք երջանիկ էք, որ շուտով Հայաստան պիտի այցելէք, մեր Հայրենիքը, ձե՛ր Հայրենիքը: Մէկ յանձնարարութիւն ունիմ ձեզի. երբ որ հոն հասնիք, ձեր գիտակցութեան մէջ շեշտուած պահեցէք այն իրողութիւնը, որ ձեր հողի վրայ ոտք կը կոխէք ու ամէն բան այնտեղ ջանացէք դիտել աւելի ձեր հոգիի աչքերով:

Բարի՛ ճանապարհ եւ բարի՛ վերադարձ:

Այսօր դուք այս դպրոցէն, ուր տասնհինգ տարի անցուցիք, մանկապարտեզէն մինչեւ երկրորդական, դուրս կ'ելլաք, սակայն երբեք մի մոռնաք զայն: Ասիկա ձեր երկրորդ տունն է եւ ջանացէք անոր քովը գտնուիլ միշտ եւ օգտակար ըլլալ անոր:

Յաջողութիւն ձեզի:

Կը շնորհաւորեմ ծնողքները: Ձեր գիտակից եւ պատրաստակամ զոհողութիւններուն արդար վարձքն է, որ կը ստանաք այսօր: Արժանի էք անոր: Բոլորս գիտենք թէ ինչ կը նշանակէ Սփիւռքի դժուարին պայմաններու մէջ զաւակ ուղարկել հայ դպրոց: Բայց իբրեւ գիտակից հայեր դուք այլ բան չէք ըրած, եթէ ոչ կատարել ձեր պարտականութիւնը ձեր ազգի հանդէպ: Շարունակեցէք այդ ոգին, եւ թող այն օրինակ հանդիսանայ այլ հայ ծնողքներու:

Կը շնորհաւորեմ Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը իր կատարած ազգանուէր գործունէութեան համար: 83 տարիներու կեանք ունեցող այս հաստատութիւնը, իր գոյութեան առաջին իսկ օրէն միայն եւ միայն աշխատած եւ ծառայած է հայ ժողովուրդի գերագոյն շահերուն: Այդ սրբազան աշխատանքը ան կատարած է եւ կը շարունակէ կատարել պատիւով:

Թող Տէրը օրհնէ Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը, տարիներու անոր կուտակած փորձառութիւնը, կազմակերպուած աշխատանքի, պատրաստակամ ծառայութեան ոգին, որ բարոյական եւ նիւթական ունեցած հնարաւորութիւնները ի սպաս դնէ մեր ժողովուրդի պէտքերուն եւ կարիքներուն, որոնք, մանաւանդ այս օրերուն, այդքան շատ են:

Մեր գաղութին մէջ եւս Բարեգործականը կը հանդիսանայ կեդրոնական եւ ծանր կշռող ազգային հաստատութիւն մը, որուն գործունէութիւնը միայն կը նպաստէ գաղութիս բարգաւաճումին եւ հայութեան հեղինակութեան վերելքին այս ազնիւ երկրին մէջ:

Բարեգործականի մեծ ընտանիքին կը մաղթեմ նորանոր յաջողութիւններ:

Պիտի չուզէի այսօր խօսքս աւարտել առանց անդրադառնալու արցախեան հարցին եւ պահանջատիրութեան այսօրուան կացութեան, մանաւանդ Նոյեմբեր 28-ի Խորհրդային Միութեան Գերագոյն Խորհուրդի անսպասելի ժխտական որոշումէն վերջ:

Նոր կեցուածք մը չէ ասիկա եւ իրմով նոր կացութիւն մը չի ստեղծեր: Իր հերթականութեամբ արդէն չորրորդն է այս որոշումը եւ բան մը չի փոխեր երկար տարիներէ ի վեր Արցախի մէջ ստեղծուած կացութենէն: Ասիկա միայն կը նշանակէ որ տակաւին Մոսկուան ճիշդ չի կրնար ըմբռնել ու հասկնալ այս արդար հարցը: Հայաստանի եւ Արցախի ժողովուրդը ու անոնց հետ միասին ողջ Սփիւռքահայութիւնը նման որոշումներու առջեւ մազաչափ անգամ տեղի պիտի չտան: Անպայման պիտի գայ այն օրը, երբ նոյն Մոսկուան, նոյն Գերագոյն Խորհուրդը ի վերջոյ պիտի հասկնան հարցին էութիւնը եւ արդարութիւնը եւ նոյն ժողովարահին մէջ դրական որոշում պիտի առնեն հարցին լուծման համար:

Ըսածներուս լաւագոյն փաստը հայրենի մեր կառավարութեան ցուցաբերած օրինակն է, երբ ժողովուրդի հետ մէկ սիրտ մէկ հոգի դարձած ի պատասխան այս որոշումին Երեւանի մէջ Հայաստանի Գերագոյն Խորհուրդի որոշումով Արցախը ճանչցան Հայաստանի հողային տարածութիւն եւ Արցախի ժողովուրդին պիտի տան Հայաստանի քաղաքացիութիւն:

Սիրելի՛ շրջանաւարտներ, երբ դուք ալ Հայաստան գտնուիք, այնտեղ եւ Արցախի մեր հարազատներուն ըսէք թէ դուք ալ եւ ձեզի հետ ամբողջ սփիւռքը իրենց հետ է ու նաեւ ամէն ինչ պիտի ընենք թէ՛ երկրաշարժի վնասները վերացնելու եւ թէ՛ արցախեան հարցը լուծելու համար:

Յաղթանակը մեր ժողովուրդինն է:»

Վկայականներու բաշխման հանդէսը փակուեցաւ Սրբազան Հօր Պահպանիչով:

Յաջողութի՛ւն շրջանաւարտներուն, յարատեւութի՛ւն Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութեան բարի առաքելութեան:

ԴՈԿՏՈՐ
ՍԱՄՈՒԷԼ ԱՆԹՈՍԵԱՆ

Վարչապետ Մըլրունի եւ 240 Գանատացի Գործատէրեր Կ'այցելեն Խորհրդային Միութիւն

Գանատայի Հայ Իրաւանց Խորհուրդը Հայաստանի Մասին Յուշագիր Մը Կը Յանձնէ Մըլրունիի Ջայն Նկատի Ունենալու Կորպաչովի Հետ Իր Հանդիպման Ընթացքին

Նոյեմբեր 20-25, Գանատայի վարչապետ Պրն. Պրայըն Մըլրունի, ընկերակցութեամբ հարիւր գործատէրերու, կ'այցելէ Մոսկուա, ուր հանդիպումներ կ'ունենայ Խորհրդային Միութեան Նախագահ Պրն. Միխայիլ Կորպաչովի հետ: Այս առաքելութեան գլխաւոր նպատակը աւելի զարկ տալ է տարեկան մօտ 1.5 միլիառ տոլարի առեւտրական ձեռնարկութիւններուն, որոնք ցարդ կը կատարուին երկու երկիրներու միջեւ:

Պրն. Մըլրունիի Մոսկուա այցելութեան առթիւ, Գանատայի Հայ Իրաւանց Խորհուրդը յուշագիր մը յանձնած է Վարչապետին, շեշտելով այն իրողութիւնը որ գանատահայ գործատէրեր եւս պատրաստ են Հայաստանի մէջ միացեալ շահարկումի ձեռնարկելու եւ օժանդակելու Հայաստանի ու Խորհ. Միութեան տնտեսութեան. բայց անհրաժեշտ կը նկատուի, որ այդ շրջանին մէջ վերահաստատուի խաղաղութիւնը եւ քաղաքական կայունութիւնը, տեղւոյն մարդկային եւ փոքրամասնութիւններու իրաւունքներուն պահպանութեան եւ Խորհ. Միութեան սահմանադրութեան տուեալներու հիման վրայ, միշտ առաջնորդուած կլասնոսթի եւ փերեսթրոյքայի քաղաքականութեամբ:

Յուշագրին մէջ կը խնդրուի նաեւ, որ պրն. Մըլրունի 50,000 գանատահայերու մտահոգութիւնները փոխանցէ պրն. Կորպաչովի, Հայաստանի եւ Արցախի լուրջ կացութեան մասին:

Կ'ակնկալուի, որ գանատական մըշտական առեւտրական գրասենեակ մը հաստատուի Մոսկուայի մէջ, դիւրացնելու համար միացեալ գործառնութիւններ եւ գանատական շահարկումներու ներդրումներ:

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Բողոքի Գիրը Ուղղուած Մ. Կորպաչովին՝ Արցախի Որոշումին Նկատմամբ

Ն. Վ. Միխայիլ Կորպաչեւ
Նախագահ Խորհրդային Միութեան
Մոսկուա, Խ. Միութիւն

Վսեմաշուք Տէր,

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութիւնս՝ յանուն իր աշխարհատարած շրջանակներուն՝ կուգայ Ձեր Նորին Վսեմութեան բարձր նկատառման յանձնել հետեւեալը.

ա.- Կուսակցութիւնս եւ իր համակիր հոսանքները սփիւռքի մէջ, բուռն կերպով կը բողոքեն եւ կը դատապարտեն Խորհրդային Միութեան Գերագոյն Խորհուրդի 28 Նոյեմբերի նստաշրջանի որոշումը, որ ոտնակոխելով Խորհրդային Սահմանադրութեամբ երաշխաւորուող ազգային ինքնորոշման իրաւունքը, ինչպէս նաեւ անտեսելով Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի Մարզային Խորհուրդի՝ Խորհրդային Հայաստանին վերամիաւելու որոշումը, Լոիմ-ը կրկին կը դնէ Սումկայիթի ծեղսպաննութիւնը կազմակերպած եւ իր հողատարածքին վրայ գտնուող հայերու ֆիզիքական ապահովութեան տարրական իրաւունքը բռնաբարող Ատրպէյճանական Խ.Ս.Հ.-ի իրաւասութեան ներքեւ:

Այս ամբողջովին անարդար որոշումով՝ Խորհ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդը հակասած կ'ըլլայ ոամկավարացումի եւ վերակառուցումի Ձեր խաղաքականութեան, ինչպէս նաեւ կասկածի տակ դրած կ'ըլլայ անկեղծութիւնը ճորարարական կարգախօսերուն ու ճիգերուն, մանաւանդ երբ նոյն Գերագոյն Խորհուրդը իր 20 Ցունուար 1989-ի որոշումով, ընդունած կ'ըլլար Լոիմ-ի ակատմամբ անցեալ անարդարութեան մը գոյութիւնն ու տրամադրութիւն ցոյց տուած կ'ըլլար զայն սրբագրելու՝ ստեղծումովը անմիջականօրէն Մոսկուայի Կեդրոնական Իշխանութեան պատասխանատու Վոլսիի Կոմիտէին:

բ.- Գերագոյն Խորհուրդի Նոյեմբեր 28-ի որոշումը ակատելով սրբագրելի՝ կը պահանջենք որ Գերագոյն Խորհուրդը անյապաղօրէն վերատեսութեան ենթարկէ իր որոշումը եւ յետս կոչելէ ետք զայն, Լոիմ-ը վերամիացնէ Խորհրդային Հայաստանին՝ յարգելով ազգային ինքնորոշման սահմանադրական իրաւունքը:

գ.- Նոյեմբեր 28-ի որոշման բեկանման յապաղումը Խորհ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդը կը դարձնէ պատասխանատու այդ որոշման հետեւանքով արձանագրուելիք զարգացումներուն, որոնք կրնան ըլլալ որոշապէս ողբերգական, ասոր համար որ Խորհ. Ատրպէյճանը անցնող շուրջ երկու տարիներու ընթացքին հետեւողականօրէն բաւայերած է հայերու դէմ գործադրուող ցեղասպանական արարքները. իւրացուցած է Լոիմ-ի համար կեդրոնական իշխանութեան տրամադրած 400,000,000 ռուբլին. ամբողջովին անտեսած է Լոիմ-ի վերաբերեալ իրեն վստահուած բարեկարգումի ամէն պարտաւորութիւն եւ ռազմավարութեան վերածած է մեր հայրենակցակ ժողովուրդը տնտեսական պաշարումով սովամահ ընելու ազգային ինքնորոշման իրաւունքը:

դ.- Մեր ժողովուրդի պատմութեան ճակատագրական այս հանգրուանին, կը պնդենք որ պատեհապիրեւը ընծայէ մեզի՝ պաշտօնական պատուիրակութեամբ մը հանդիպում ունենալու Ձեզ հետ, քննարկելու համար ո

«Ալիսիա Կիրակոսեան Իր Բանաստեղծութիւնների Հետ»

Նիւ Եորքի Համազգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Ընկերակցութեան եւ Հ.Օ.Մ.-եան Մայր եւ Ուաշինկթըն Հայց մասնաճիւղերի կազմակերպութեամբ անցեալ Կիրակի, Նոյեմբեր 5-ին, 1989, Հայ Կենտրոնում կայացաւ գրական մի ցերեկոյթ նուիրուած անուանի բանաստեղծուհի Ալիսիա Կիրակոսեանին՝ իր բանաստեղծութիւնների հետ:

Այդ առթիւ Լոս Անճելըսից Նիւ Եորք էր հրաւիրուել անուանի բանաստեղծուհին, որ անձնապէս ներկայացրեց իր քերթուածներից գեղեցիկ փունջեր, գեղարուեստական տպաւորիչ արտասանութեամբ:

Ի դէպ, հանդիսութեան սկզբում ցուցադրուեց մօտ 45 վայրկեան տեւողութեամբ վիդէօ-ժապաւէն՝ նուիրուած Ալիսիա Կիրակոսեանի կեանքին, մանկութեան օրերից ըսկսեալ Բուէնոս Այրէսում, պատանեկութիւնը, երիտասարդութիւնը, 15-16 ամեայ տարիից սկսեալ բեմական իր գործունէութիւնը յայտնի դերասանապետ Մանուէլ Մարութեանի խմբում, ապա բանաստեղծական իր ասպարէզը, իր մուտքը ըսպանական գրական աշխարհում, նըւաճումները, հրատարակութիւնները՝ աւելի քան 17 հատորները որոնցից 13-ը սպաներէն եւ 4ը մնացեալը եւ այլ լեզուներով· համբաւի տիրանալը, հանդիպումները եւ ելոյթները համալսարաններում, միջազգային եւ սպանական գրական շրջանակներում, բազմաթիւ ամերիկեան եւ եւրոպական երկրներում, իր գործերի թարգմանութիւնները 6 լեզուներով եւ ապա գլխաւոր մի անկիւնադարձ իր կեանքում, Հայաստան իր այցելութիւնը, իր արմատների յայտնաբերումը, իր գործերից հայերէն թարգմանութիւնները, «Խորտովանանք», «Վերադարձ վէպի արմատները», «Խորան» հատորների հրատարակութիւնները:

Նշանակալից էր Վիդէօ-երիզում բազմաթիւ մէջբերումներ օտար եւ հայ աչքառու մտաւորականների արտայայտութիւններից եւ դրուատալից գրութիւններից Ալիսիայի բանաստեղծական վաստակի եւ քերթողական արուեստի մասին, որոնցից յիշենք գէթ մի քանիսին՝ ինչպէս Ուիլիըմ Սարոյեանը, Վահագն Դաւթեանը, Սիլվա Կապուտիկեանը, Յովհաննէս Շիրազը, Մարօ Մարգարեանը, Գէորգ Էմինը, Սէրօ Խանզադեանը, Ռուբէն Սեւակը եւ այլք: Նաեւ տեսարաններ ականաւոր անձնաց հետ իր հանդիպումներից եւ Հայաստան այցելութիւններից:

Համառօտ սակայն բովանդակալից ժամանակագրական մի ներկայացում էր բանաստեղծուհու ստեղծագործական կեանքի գլխաւոր հանգրուանների հոլովոյթի հետքերով, որ դիտուեց եւ ունկնդրուեց հետաքըրքրութեամբ:

Ժապաւէնի ցուցադրութիւնից յետոյ բեմ հրաւիրուեց նոյն ինքը բանաստեղծուհի Ալիսիա Կիրակոսեանը որ խորիմաստ իր ներածականից յետոյ իւրայատուկ զգայուն մեկնաբանութեամբ արտասանեց «Խորան» իր հատորից մի փունջ բանաստեղծութիւններ, հիացմունքի խանդավառ ծափահարութիւններ խլելով:

Ա. Նկարը

Ալիսիա Կիրակոսեան՝ Համազգային Մշակութային Միութեան եւ Հայ Օգնութեան Միութեան անդամներու հետ:

Բ. Նկարը

Համազգային Մշակութային Միութեան եւ Հայ Օգնութեան Միութեան կողմէ, Մարիեդա Գաբրիէլեան կը յանձնէ Ալիսիա Կիրակոսեանին գընահատանքի յուշատախտակ մը:

«Խորան»ը ի դէպ առաջին հատորն է որի մէջ գտնուող բանաստեղծութիւնները Ալիսիան գրել է ուղղակի հայերէն լեզուով:

«Սփիւռքահայ գրողի համար, ասաց նա ի միջի այլոց, ունենալ իր ժողովուրդը՝ որպէս հենարան մի մենաշնորհ է:»

«Տանս մէջ կ'զգամ ես այստեղ· որովհետեւ աշխարհի որ անկիւնում էլ որ գտնուեմ, երբ հաւաքուած են ունկնդրելու քերթուածներս, ես կզգամ որ կը պատկանիմ այդտեղ: Ցեղեկան կապի հարազատութիւնը շատ աւելի կարեւոր է եւ ուժեղ քան որեւէ ուրիշ կապ:»

«Իբրեւ հարազատներ, շատ մտերմիկ, պատմենք իրար մեր մանկութեան, պատանեկութեան օրերի դըժուարութիւնների մասին, վիժած սէրերի, յուսախաբութիւնների, հալածանքների մասին, ու նաեւ ճակատագրի փայլատակումների եւ այն որոնումների մասին՝ որոնք իմ պարագային, քայլերս մղեցին դէպի հոգեկան աշխարհը, դէպի հիմնական, ճշմարիտը, արմատները:»

Ընդգծենք որ Հայ Կենտրոնի Մելքոն Փափազեան ընդարձակ սրահը լցուել էր ծայրից ծայր ընտրանի մտաւորական հոծ հասարակութեամբ եւ շատերն էլ մնացել էին ոտքի: Ներկաների մէջ էին մի շարք ծանօթ անձնաւորութիւններ, կղերական եւ աշխարհական ինչպէս եւ յայտնի երգչուհի Հելադա Չախոյեանը, որը ծաղկեփունջով պատուեց բանաստեղծուհուն:

Նշենք նաեւ որ «Խոստովանանք» եւ «Խորան» հատորներ իրենց ձայնաներիզներով, արտասանուած երաժըշտական խորքով նոյն ինքն Ալիսիա Կիրակոսեանի կողմից, ամբողջութեամբ սպառուեցին եւ պահանջ զգացուեց յաւելեալ հատորների:

Անտարակոյս զուտ բանաստեղծական ըմբոշխնումի եւ վայելքի պահեր եղան Ալիսիա Կիրակոսեանի արտասանական այս ելոյթները: Անկասկած իր գործերի նաեւ հիանալի մեկնաբանող է նոյն ինքը բանաստեղծուհին, որին յաջողւում է ի յայտ բերել քերթուածի բովանդակ գեղեցկութիւնը, զգացական, գեղապաշտական նաեւ ազգային էութիւնը, հաճախ վերացական, միստիկ եւ սակայն իմաստալից ու փիլիսոփայական խորքով:

Ցայտնենք նաեւ որ հանդիսավարութիւնը ստանձնեց Համազգայինի վարչական Մարիէտա Գաբրիէլեանը, իսկ բեմը՝ պարզ եւ գեղեցիկ, յղացումն ու իրագործումն էր երիտասարդ արուեստագէտ Նշան Գուլեանի:

Հանդիսութիւնից յետոյ կայացաւ հիւրասիրութիւն եւ մտերմիկ տեսակցութիւն բանաստեղծուհի Ալիսիայի հետ:

ՀԵՆՐԻԿ ԲՈՒԴԱՂԵԱՆ

«Հայաստանի Երկրաշարժը՝ Տարի Մը Ետք»
Գիտաժողով Փարիզի Մէջ

Դեկտեմբեր 4-6, 1989-ին, Փարիզի Palais des Congres-ի մէջ, տեղի ունեցաւ գիտաժողով մը նուիրուած՝ Հայաստանի երկրաշարժին կապակցութեամբ վերաշինութեան աշխատանքներու գնահատումին, այժմու հարցերուն եւ ապագայ ծրագրումներուն: Գիտաժողովին կը նախագահէ Խորհ. Միութեան Գիտութեան Ակադեմիայի Տնտեսութեան Բաժնի ատենապետ՝ Ակադեմիկոս Աբէլ Աղանպէկեան:

Գիտաժողովը միացեալ նախաձեռնութեան արդիւնքն է Զօրեան Հիմնարկի եւ Խորհ. Միութեան Գիտութեան Ակադեմիայի Հայաստանի Վերաշինութեան Յանձնաժողովին: Հայաստանի պետական, գիտական եւ ժողովրդական խմբաւորումներու ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ աշխարհի այլ շրջաններու մէջ աշխատող օժանդակ մարմիններ, ինչպէս՝ Ժընեւի S.O.S. Arménieն եւն. իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն այս գիտաժողովին, որուն ընթացքին պիտի ներկայացուին 30-ի մօտ զեկոյցներ: Մասնաւոր հրաւիրեալներու, թղթակիցներու եւ մօտ 150 հանրութենէն ներկաներով, ընդհանուր թիւը կ'ակնկալուի որ ըլլայ շուրջ 250 հոգի:

Ակադեմիկոս Աղանպէկեան յոյս յայտնած է, որ այս գիտաժողովը գումարուի ամէն տարի, յաջորդը՝ հաւանաբար Խորհ. Միութեան մէջ:

Այս համագումարը եօթ նիստերու ընթացքին, պիտի չօշափէ երկրաշարժի աղէտին եւ օժանդակութեան աշխատանքի տարողութեան, վերականգնումի ընկերային, հոգեբանական եւ քաղաքական երեսներուն, տուներու վերակառուցման, բժշկական խնամքի, գործազրկութեան եւ տնտեսական զարգացման հարցերը:

Վրաստան Իրաւասութիւն Ձեռք Կը Ձգէ Հանրաքուէով Երկիրը Անկախ Հռչակելու

Հազարաւոր վրացի ցուցարարներու ուժօրեայ ճակատումը երկրին իշխանութեան դէմ վերջ գտաւ Նոյեմբեր 5-ին, երբ ցուցարարներու ազգայնական ղեկավարները յայտարարեցին, թէ երկիրը հանրաքուէի միջոցաւ անկախ հռչակելու իրաւունքը շահած էին:

Կը կարծուի, որ հանրաքուէն կրնայ տեղի ունենալ Դեկտեմբերի ընթացքին. ազգայնական շարժումին ղեկավարները կը խորհին դիմել Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան, որպէսզի միջազգային կազմակերպութիւնը պաշտօնապէս որդեգրէ իրենց դատը:

Հանրաքուէի իրաւասութեան յայտարարութենէն ետք, բազմահազար վրացիներ փողոց իջան, սեւ-ճերմակ-կարմիր իրենց ազգային դրօշը բռնած, «Վրացական անկախութիւնը կը տօնակատարենք» պոռալով:

Յայտարարութիւնը ծանուցուեցաւ երկրին պետական ձայնասփիւռէն եւ պատկերասփիւռէն, Շաբաթ Նոյեմբեր 4-ի երեկոյեան, Վրացական Համայնավար կուսակցութեան եւ կառավարութեան ղեկավարներու եւ Ազգային Փրկութեան Յանձնախումբի ղեկավարներու միջեւ կայացած երկարատեւ բանակցութիւններու աւարտին:

Շաբաթավերջի Խոհեր

Մէտիային Ուժը

Վերջին քանի մը տասնամեակներու ընթացքին, գիտութեան ֆառասըմբակ յառաջդիմութեան, բաղմակիրք մարդկութեան վրայ ունեցած խոր ազդեցութիւններէն մէկն ալ եղաւ լրատուութեան միջոցներու (*մէտիա*) զգեցած ուժը, որ դրական կամ ժխտական կերպով մեծ ազդեցութիւն գործեց եւ կը շարունակէ գործել պետութիւններու եւ ժողովուրդներու պատմութեան ընթացքին վրայ:

Քաղաքական դէմքեր, որոնք ժողովուրդէն պահելու բան մը ունին, կը սարսափին լրագրողներէ եւ պատկերասփիւռի *քամէրա*ներէն: Իսկ ան ոնք, որոնք իրենց աթոռները կ'ուզեն պահել կամ գաղափար մը կ'ուզեն «ծախել», ամէն միջոցի կը դիմեն, որ թերթերու, ձայնասփիւռի կամ պատկերասփիւռի միջոցաւ ժողովուրդի լայն զանգուածներուն հասնին, իբրեւ քաղաքական յաջողութեան ամենագոյն միջոցը: Այսօր, կարելիութիւնները կան շատ կարճ ժամանակի մէջ համաշխարհային հանրային կարծիք ստեղծելու ի նպաստ կամ ի վնաս աշխարհի գրեթէ որեւէ տեղ պատահած կացութեան մը մասին:

Հայաստանի ադէտալի երկրաշարժին յաջորդող շաբաթներուն, զգացինք թէ որքան մեծ ու դրական դեր կատարից համաշխարհային *մէտիան*, օժանդակութիւն փոքացնելու դէպի Հայաստան: Բայց ճգնաժամային շրջանէ մը անցնող մեր հայրենիքի այս դժուարին օրերուն, երբ հիմա տարբեր ձեւով պէտք ունինք համաշխարհային դրական կարծիքի մը օգնութեան, թերեւս պէտք եղած չափով չենք կարողացած օգտագործել նոյն *մէտիան*: Գովելի օրինակ մըն էր այս ուղղութեամբ Փարիզի մէջ ներկայ արտայայտութիւններու ընկատմամբ: Իսկ գիտենք թէ ո'րքան զգայուն դարձած է Մոսկուան եւրոպական կամ ամերիկեան մամուլին մէջ Խորհ. Միութեան մասին եղած որեւէ գրութեան նկատմամբ: Հայաստանի շրջափակման ժամանակ վստահաբար իր դրական դերը կատարեց «Նիւ Եորֆ Թայմզ»ի մէջ ամբողջ էջի մը վրայ հրատարակուած բողոքի ծանուցումը, տրուած բոլոր հայ կազմակերպութիւններու կողմէ:

Պէտք չէ ստորագնահատել նաեւ կարեւորութիւնը անհատական ճամպկներու, բողոքի հեռաձայններու կամ հաւաքական ստորագրութիւններով գրութիւններու, ուղղուած տեղական թերթի մը, ռատիոկայարանի մը կամ պատկերասփիւռի կայանի մը, երբ հայերու մասին սխալ կամ վարկաբեկիչ լրատուութիւններ կատարուին: Տեղական *մէտիան* երբ զգայ թէ նման բողոքներ իրենց վարկը կը նսեմացնեն մեր ներքին *մէտիաին* մէջ (հայկական թերթ, ձայնասփիւռ, պատկերասփիւռ) պիտի զգուշանան բազմահազար ընթերցողներու կամ ունկնդիրներու մտ իրենց ժողովրդականութիւնը կորսնցնելէ եւ բաժանորդներ կորսնցնելէ:

Անցնող երկու շաբաթներուն ընթացքին, երկու նման պատահարներ եղան. մին՝ տեղւոյս CFCF պատկերասփիւռի ճամբորդական ծրագրին մէջ, ջարդարար ատրպէյճանցիներու գովաբանութիւնը, եւ միւսը՝ CBC ռատիոկայանի երեկոյեան լրատուութեան միակողմանի եւ ատրպէյճանցիներու ի նպաստ տեղեկութիւնը: Նրկու պարագաներուն ալ ներկայացուցան բողոքներ (բէեւ չենք գիտեր ի'նչ բանակութեամբ(, ի միջի այլոց՝ նաեւ Հայ Իրաւանց Խորհուրդին կողմէ: Նոյնիսկ եթէ այս բողոքները անմիջական արդիւնք չտան սրբագրելու կատարած սխալը, վստահաբար պատասխանատուները ասելի զգոյշ պիտի ըլլան հետագային միակողմանի եւ հայավնաս արտայայտութիւն ունենալու:

Պէտք է արթուն ըլլալ եւ հակազդել ժամանակին: Մեր ձեռքը գտնըւող ամէն կարելիութիւն գործածելու պարտականութիւնը ես պարտաւորութիւնը ունինք, այլապէս դասալիք կը նկատուինք, մերօրեայ տարօրինակ այս պայքարին մէջ:

Ռ.Ա.

Հանդիպում Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմում

Նոյեմբերի առաջին շաբթուան ընթացքին, տասնօրեայ այցելութեամբ մը Հայրենիք կը գտնուէր Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան կեդրոնական ղեկավարութիւնը ներկայացնող հետեւեալ պատուիրակութիւնը՝ Արշաւիր Կէօնճեանը, Պետրոս Աճէմեան, Վարուժան Ոսկերիչեան, Վարդան Ուզունեանը, Ռ.Ա.Կ.ի ղեկավարները երեք ժամնոց տեսակցութիւն մը ունեցան Հայաստանի Համայնավար կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի ա. քարտուղար՝ Սուրէն Յարութիւնեանի հետ:

Ստորեւ կուտանք այս իմաստով «Կոմունիստ»ի 13 Նոյեմբեր 1989 թուակիր լրատուութիւնը.

Նոյեմբերի 8-ին Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի առաջին քարտուղար՝ Ս. Գ. Յարութիւնեանը հանդիպում ունեցաւ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան Հանրապետութիւնում գտնուող պատուիրակութեան հետ, որը գլխաւորում էր կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի ա. քարտուղար Արշաւիր Կէօնճեանը:

Պատուիրակութեան կազմում էին Կուսակցութեան Եւրոպայի ռեգիոնալ կազմակերպութեան պատասխանատու, Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան փոխ-նախագահ՝ Հայկազէն Ուզունեանը, Կուսակցութեան Անգլիայի կազմակերպութեան պատասխանատու, ձեռնարկատէր՝ Վարդան Ուզունեանը, «Զարթօնք» թերթի խմբագիր՝ Յակոբ Աւետիքեանը:

Ս. Գ. Յարութիւնեանը մանրամասնօրէն պատմեց ՅՄԿԿ-ի նախաձեռնութեամբ Խորհրդային Միութիւնում սկսուած վերակառուցման, Հայաստանի վերակառուցման կեանքերի եւ Հանրապետութեան կեանքի բոլոր ոլորտներում տեղի ունեցող դեմոկրատացման ու նորացման ընթացքի մասին: Նա նշեց որ Հայաստանի Կոմկուսը եւ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան դիրքորոշումները հայկական հարցի կարգաւորման վերաբերեալ մեծ մասամբ համընկնում են:

Խօսելով այն պրոբլէմների մասին, որոնց լուծման վրայ այսօր աշխատում են Հայաստանի կոմունիստները, բոլոր աշխատաւորները, Ս. Գ. Յարութիւնեանն ընդգծեց, որ մեր հիմնական հոգսը մնում են Հանրապետութեան երկրաշարժից տուժած շրջանները: Դրանց վերածնման գործում մեզ օգնում են ամբողջ խորհրդային երկիրը, արտասահմանի հասարակայնութիւնը, աշխարհի բոլոր կողմերի մեր հայրենակիցները: Մօտենում է ձմեռը, եւ մենք պէտք է անօթեւան մնացողներին ապահովենք ժամանակաւոր կացարաններով: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ չինարարական ու վերականգնման աշխատանքների եղանակները մեզ չեն կարող գոհացնել: Այդ լարած պլանների կատարմանը մեծ վնաս հասցրեց Հայաստանի երկրաշարժային հաղորդակցութիւնների շրջափակումը, որն առաջացրեց չինանիւթերի, հումքի, միւս աղբիւրների մատակարարումների ընդհատումներ: Ներկայումս բոլոր միջոցները ձեռնարկում են բաց թողածը լրացնելու, չինարարութեան եղանակները արագացնելու համար: Դժուար եւ պատասխանատու խնդիրներ են ծառացած մեր առջեւ նաեւ Հանրապետութեան սոցիալ-տնտեսական ու մշակութային զարգացման միւս ուղղութիւններում:

Ընդգծելով Հայկական ԽՍՀ եւ սփիւռքահայութեան կապերի զարգացման մեծ նշանակութիւնը, Հայաստանի Կոմկուսի Կենտկոմի Առաջին Քարտուղարը նշեց, որ հարկաւոր է ուշադրութիւնը բեւեռել համատեղ ձեռնարկութիւնների ստեղծման, չինարար եւ օգտակար համագործակցութեան միւս արդիւնաւէտ ձեւերի ստեղծման միջոցով տնտեսական կապերի ընդլայնման վրայ:

Հանդիպման ժամանակ կարծիքներ աշխոյժ փոխանակութիւն տեղի ունեցաւ բազմաթիւ հարցերի շուրջ:

Հ. Սեդրակեանը եւ Ա. Կէօնճեանը պատմեցին իրենց Կուսակցութեան գործունէութեան մասին, նշեցին, որ նրանք միշտ ձգտել են սփիւռքահայերի լայն զանգուածներին համախմբել Խորհրդային Հայաստանի շուրջը, այն համարելով աշխարհասփիւռ բոլոր հայերի հայրենիքը, ասացին նրանք: Մենք չարունակում ենք այդ ուղղութեամբ քանքեր գործադրել նաեւ հիմա, երբ Հայաստանը ծանր ժամանակ է ապրում, բուժում տարերային աղէտի պատճառած վէրքերը:

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան ղեկավարները պաշտպանեցին Հանրապետութիւնում կեանքի բոլոր բնագաւառներում իրականացուող նորացման վազքը: Նրանք իրենց հայրենասիրական պատրաստակամութիւնը յայտնեցին նպաստելու սփիւռքահայութեան տնտեսական հնարաւորութիւնների միախրմանը՝ Հայաստանին օգնութիւն ցոյց տալու համար: Այս կապակցութեամբ արծարծուեցին գործարար համագործակցութեան ձեւերին առնչուող մի շարք հարցեր, որոնց մասին մասնաւորապէս խօսեց Վ. Ուզունեանը:

Զրոյցին մասնակցեցին ՀԿԿ Կենտկոմի քարտուղար՝ Գ. Ա. Գալոյեանը, Հայկական ԽՍՀ Արտաքին Գործերի մինիստր Ա. Ա. Մկրտչեանը, ՀԿԿ Կենտկոմի Գաղափարախօսական Բաժնի վարիչի առաջին տեղակալ՝ Լ. Մ. Կիրակոսեանը, Սփիւռքահայութեան հետ Մշակութային կապի կոմիտէի նախագահ՝ Կ. Լ. Դալլաքեանը, ՀԿԿ Կենտկոմի Գաղափարախօսական Բաժնի վարիչի տեղակալ՝ Գ. Ա. Մարտիրոսեանը:

Հրանոյշ Յակոբեանը Բարեգործականի Կեդրոնատեղիին Մէջ

Համահայկական Երիտասարդական Համագումարի Մը Նախապատրաստութիւնը

Հինգշաբթի, 30 Նոյեմբեր 1989-ին, Հ.Բ.Ը. Միութեան Սեսըլ Պրուքի կեդրոնատեղին այցելեց Հայաստանի ԼԿԵՄ կոմիտէի Ա. քարտուղար Հրանոյշ Յակոբեանը, որ պաշտօնական այցելութեամբ օր մը առաջ ժամանած էր Միացեալ Նահանգներ:

Հայրենի հիւրը կեդրոնատեղիին մէջ ընդունուեցաւ Նախագահ Լուիզ Մանուկեան Սիմոնի կողմէ: Հանդիպման ընթացքին քննարկուան առարկայ դարձան Հայաստանի ներկայ վիճակը, վերակառուցման խնդիրները, Հ.Բ.Ը.Մ.Ի հայրենաշինական ծրագիրը եւ Երեւանի մէջ համահայկական երիտասարդական համագումարի մը կազմակերպման կարելիութիւնը՝ նպատակ ունենալով մէկ կողմէ սփիւռքահայ երիտասարդութիւնը ներգրաւել հայրենիքի վերաշինութեան ծրագիրներուն մէջ, իսկ միւս կողմէ գայն մասնակից դարձնել մեր ժողովուրդը յուզող հիմնահարցերուն լուծման:

Յատկապէս այս վերջին հարցին առնչութեամբ, միտքերու լայն փոխանակութենէ մը ետք, եզրակացուեցաւ սփիւռքի մէջ հայ քաղաքական կուսակցութիւններու եւ բարեսիրական կազմակերպութիւններու երիտասարդ ներկայացուցիչներով գոյացնել կազմակերպչիչ յանձնախումբ մը, որ գործակցաբար ՀԼԿԵՄ Կենտկոմի պատասխանատուներուն հետ 1990-ի ամրան կամ աշնան իրագործէ ակնարկուած համագումարը:

Այս առիթով Հրանոյշ Յակոբեան պաշտօնապէս Լուիզ Մանուկեան Սիմոնին յանձնեց Հայաստանի զանազան վարժարաններու աշակերտներուն ձեռագիր աշխատանքները պարփակող երեք արկղեր, խնդրելով որ Հ.Բ.Ը. Միութիւնը անոնց պարունակութիւնը փոխանցէ Սան Ֆրանսիսքոյի երկրաշարժէն եւ Հարաւային Քարոլինայի փոթորիկէն վնասուած վարժարաններուն աշակերտութեան՝ իր նման երախտագիտութեան այն մարդասիրական ազնիւ վերաբերումին համար, զոր ամերիկացի ժողովուրդը ցուցաբերեց Հայաստանի երկրաշարժէն ազիտեալներուն օժանդակութեան գծով:

Այցելութիւնը ակռի մը եղաւ որ Հրանոյ Յակոբեանը ծանօթանայ նաեւ Միութեան անձնակազմին եւ ականատես դառնայ Հայաստան ուղարկուող ապրանքներու փաթեթաւորման աշխատանքներուն:

Lecciones del terremoto en Armenia

Continuación

por *Guennadi SOBOLEV*

¿Cómo unificar la metodología para todo el país, respetando el derecho de las repúblicas a determinar por cuenta propia el peligro que presentan los elementos, incluso los terremotos?. ¿Quién debe asumir la responsabilidad por el mapa sísmico: los departamentos federales o los de las repúblicas?.

Estas mismas preguntas surgen en cuanto a la pronosticación de los terremotos. Es sabido que la región del Cáucaso, donde se produjo el terremoto de Spitak, según el pronóstico a largo plazo hecho antes en el Instituto de Física de la Tierra de la Academia de Ciencias de la URSS, fue anunciada como zona peligrosa. La información acerca del pronóstico se transfirió a los científicos y dirigentes de las repúblicas del Cáucaso, incluso de Armenia. Sin embargo, no se tomó ninguna medida para intensificar el control sobre los síntomas tempranos. Mientras que éstos existieron: cambió el nivel y la temperatura de las aguas subterráneas, se hicieron más frecuentes los temblores y los ruidos, se alarmaron los animales. Esto no inquietó a los sismólogos armenios. Una investigación efectuada después de la catástrofe mostró que muchos aparatos modernos no reaccionaron, y las grabaciones de los aparatos pronosticadores no se analizaron. En cierta medida, claro está, esto se debe a la situación anormal que se creó en 1988 en Armenia con motivo de los disturbios nacionales y, por otro lado, a la irresponsabilidad de los especialistas-sismólogos locales.

Mas existe un tercer aspecto. La dirección local, según dijera Guri Marchuk en la reunión del Presidium de la Academia de Ciencias de la URSS, no reaccionó al pronóstico debido a su desconfianza en la ciencia.

En el país no existe una ley que reglamente las acciones de las autoridades durante las pronosticaciones de los terremotos. No se estipulan medios de protección. Como resultado de ello no se tomaron medidas profilácticas para registrar y reforzar los edificios, así como también comprobar la disposición existente entre las fuerzas de defensa civil, los bomberos y otras unidades destinadas a trabajar en condiciones extremas.

Los científicos soviéticos discuten ardientemente, asimismo, si se pueden utilizar para bien de la sociedad los pronósticos a corto plazo, pese a su absoluta inseguridad. Los conocimientos que hacia la fecha se han acumulado sobre los precursores, muestran que el lugar y el tiempo de los terremotos se logra presagiar con cierto grado de probabilidad y por esto son posibles, asimismo, las alarmas falsas. Mas ¿debemos ver un crimen en esto?. Nosotros acogemos con agradecimiento y comprensión los comunicados del servicio meteorológico y a ninguno nos preocupa cuando ellos se equivocan.

Lamentablemente, el terremoto no es una lluvia.

Los sismólogos podrían hacer también pronósticos análogos. Mas ¿qué deben hacer los dirigentes de la región en que se ha anunciado, digamos, con un 50% de probabilidad, que en los próximos días se espera un fuerte terremoto?. El deber les obliga a adoptar medidas de protección y advertir a las personas sobre el probable peligro. Al mismo tiempo, la alarma falsa produce pánico, ausentismo y desorganización, repercute negativamente en el estado psíquico de las personas.

Producen mucho daño en especial los infundados pronósticos de dilettantes y no especialistas, que se han hecho muy frecuentes después del terremoto de Spitak. En Ashjabad, Stavropol y Frunze causaron alarma algunos pronósticos publicados en la prensa y divulgados a través de telegramas y hojas impresas, que presagiaban la catástrofe.

Ha sido demostrativa la situación que se creó en Frunze, capital de la RSS de Kirguzia. Hace tres años los sismólogos advirtieron acerca de un posible terremoto al sur de la ciudad. En febrero-marzo de 1989, en esta región se produjo una serie de sacudidas sísmicas de 6 puntos, que no amenazaron ni a la población ni a los edificios. Sin embargo, en el ambiente de nerviosismo existente después de la tragedia de Spitak, estas débiles sacudidas produjeron pánico. Después de vacilar, decidieron informar detalladamente a la población sobre la situación sísmica, a través de la televisión y de la prensa. Se mostraron los precursores registrados y se dieron explicaciones sobre la imposibilidad de pronosticar el futuro desarrollo de los acontecimientos. De la intervención de científicos locales y moscovitas se desprendía que en Frunze no podía pasar nada parecido a la catástrofe de Spitak. La conversación abierta con los televidentes en forma de "mesa redonda" y las respuestas a sus preguntas ayudaron a eliminar el pánico.

Este ejemplo mostró una vez más que la información científica sobre fenómenos que impliquen peligros para la sociedad, no debe callarse. Más los pronósticos acerca de los terremotos deben ser previamente examinados por expertos. El sistema único de observaciones que hoy se planea organizar en el territorio de la URSS bajo la egida de la Academia de Ciencias de la URSS, estipula este orden. En las regiones sísmicas del país se planea desplegar redes locales de puestos de observación sobre los precursores, unidos a través de un sistema telemétrico por los centros pronosticadores informativos de las repúblicas y de la URSS. En estos centros funcionarán consejos de expertos, que siempre estarán dispuestos a dar información pronosticadora a los dirigentes de las respectivas regiones y a la población. Hoy la tarea principal consiste en organizar la producción masiva de aparatos modernos de pronosticación. Los coentíficos consideran que la precisión del pronóstico de los terremotos aumentará paulatinamente a medida que se vaya acumulando experiencia de trabajo en el marco del sistema nacional en cuestión.

CORDOBA

CELEBRACION DEL 83° ANIVERSARIO DE UGAB

Esta filial acaba de celebrar el 83° Aniversario de la fundación mundial de la Unión General Armenia de Beneficencia. El acto contó con la presencia del R. P. Avedis Torosian, del Presidente de la Colectividad Armenia en Córdoba, Sr. Enrique Panosian, de representantes de las colectividades árabe y helénica, así como también del Presidente de esta filial, Sr. Juan Nourikhan.

El salón **Arpiné Kouyoumdjian**, que sirvió de marco al festejo, estaba colmado de público. Fue maestro de ceremonia el Contador Ricardo Delanian, quien cedió la palabra al contador Enrique Topdjian, cuyo discurso se refirió a la labor que desarrolla esta organización mundial desde su fundación, en 1906, por el gran visionario que fuera Boghos Nubar, y que en nuestros días es brillantemente continuada por el Presidente Vitalicio Honorario Sr. Alex Manoogian. Asimismo expresó el agradecimiento del Consejo Directivo a todos cuantos hicieron posible el progreso que presenta la filial Córdoba, así como su proyección y representatividad en las importantes Asambleas realizadas en París (73ª) y en Chipre (76ª), lo que consolida la presencia de UGAB en Sudamérica. También agradeció la colaboración de la Comisión de Damas, de Danzas, a Liga de Jóvenes, al trabajo cultural de la Sra. Azniv Tatian, solicitando de todos y cada uno de los socios el mantenimiento de esa colaboración que surge de su total identificación con la Unión General Armenia de Beneficencia.

Seguidamente se procedió a la entrega de plaquetas a quienes por su meritoria actuación e importante trayectoria las merecieron, tales como la Sra. Carmen Simonian, el Contador Carlos Balian, la Srta. Haiguhí Nacachian y la Sociedad de Damas Armenias de Córdoba "Dignats Miutiún", que fue entregada a su presidenta Sra. Alicia de Topdjian.

Seguidamente se inició el espectáculo cultural y bailable, en el cual descollaron el gran cantante armenio Arturo Kouyoumdjian, la orquesta local "Saiat Nová" con el joven cantante Artin Merdinian.

Fue, indudablemente, una velada inolvidable, y una buena celebración del más que octogésimo aniversario de nuestra institución.

.....

Con este motivo la filial cordobesa de UGAB recibió las siguientes donaciones: **Sra. María vda. de Ernekian, en memoria de su esposo Torós Ernekian, quien fuera primer presidente de esta filial, A. 50.000.**

Juan Nourikhan, actual presidente de esta filial, A. 50.000.-.

Se necesitan

Empleado Vendedor - Cadete y Perita Mercantil

SARAFIAN HNOS. - Larrea 229

Merceril S.A.

Larrea 237. Capital

T.E.: 48-9343

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Gorriti 4804
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E. 771-2520
Horario de atención: Lun. a Vier. de 10.00 a 19.00 hs

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual
N° 78.836
Director
NAHABET NAHABETIAN
-Corresponsalía, receptoría de avisos y suscripciones en
BRASIL
Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 - San Pablo
T.E. 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Tanielian
Benito Blanco 675 Ap. 201
T.E.: 70-3114 Montevideo